POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXV. évf. 1. szám (35. Jg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

2003. január

TERNYÁK CSABA c. érsek, Vatikán:

ÚJÉV - A BÉKE VILÁGNAPJA

„*Békét a földön*: állandó feladat" - adta címül II. János Pál pápa a 2003. évi Béke Világnapra szóló üzenetének, megemlékezve a közel negyven éve, 1963. április 11-én napvilágot látott korszaknyitó enciklikáról, amelyet Boldog XXIII. János pápa adott ki, „Pacem in terris", „Békét a földön" címmel.

A Szentatya újévi üzenete felidézi ennek a történelmi dokumentumnak néhány gondolatát: „A föld békéje, amely minden kor emberének leghőbb vágya, csak az Isten által megalkotott rend teljes tisztelete által szilárdítható meg." A pápa sorait teljesen áthatja a reménység, hogy minden nehézség ellenére, a béke lehetséges.

A háború, valamint a vele járó zavar és rendetlenség elfogadhatatlan ugyanis az embernek, mint ahogy az sem egyeztethető össze vágyainkkal, hogy biztonság nélkül, állandó nyugtalanságban és félelemben éljünk. Szívünk és lelkünk mélyén olthatatlan vágy él bennünk a békére és a nyugalomra. Ahogy azt már Szent Ágoston megfogalmazta, és a Pápa is idézi üzenetében: a béke „a rend nyugalma". Mindazt tehát, ami ezzel ellenkezik, mint idegen testet, valamiképp ki akarjuk vetni életünkből. A keresztény ember Krisztusnak, a Béke Fejedelmének kinyilatkoztatása alapján hiszi és tudja, hogy belső békéjének igazi ellensége a saját bűne. A bűn tehát az az idegen test, amelytől meg kell szabadulnia. Erre azonban egyedül képtelen, és csak Istennek van hatalma arra, hogy ezt megtegye: „Ki bocsáthatja meg a bűnt más, mint az Isten?" (Mk 2, 6).

Mit tehetünk mi keresztények a békéért? Olyan kihívás és igény ez, amely nem csupán politikai téren jelentkezik, hanem az emberi lét személyes síkján is, miként arra II. János Pál pápa figyelmeztet újévi üzenetében: „Ha a dolgok mélyére akarunk nézni, akkor el kell ismernünk, hogy a béke nem annyira struktúrák, mint inkább személyek kérdése".

A keresztény ember úgy keresi a békét, hogy az evangéliumban felkínált ideálokat követi, mindenekelőtt azt, amelyet Jézus a fő parancsnak nevezett: „Szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből... Szeresd embertársadat, mint saját magadat" (Mt 22, 37.39).

A történelem arra tanít bennünket, hogy a béke csak a szereteten, a kölcsönös tiszteleten és a mások különbözőségének elfogadásán alapulhat. Csak így lehet ugyanis legyőzni az önzést, a gőgöt és a hatalom utáni féktelen vágyat, amelyek végső soron minden rossznak, minden háborúnak az okozói. Soha nem érjük el a békét, ha azt szeretet nélkül akarjuk megvalósítani. Üzenetében ezt így fogalmazza meg a Pápa: „A szeretet lesz a béke kovásza, ha az emberek magukénak érzik mások szükségleteit, és ha megosztják másokkal azt, amijük van, kezdve a lelki értékeken." 1997-es béke üzenetében hasonló erővel fogalmazott a Szentatya: „Kínáld fel a bocsánatot, és békét kapsz!"

Tudjuk, hogy II. János Pál pápa tanításában központi helye van a bocsánatkérésnek. Ő maga számos alkalommal gyakorolta azt Egyházunk nevében. Evangéliumi meggyőződése ugyanis az, hogy csak ez az út vezet a békéhez, bármely területen. A béke kovásza, a szeretet, csak önzetlen és ingyenes lehet, miként maga a megbocsátás is, amely a béke előfeltétele. A béke tartóssága pedig egyenes arányban van a megbocsátás tartósságával. Ez megtapasztalható minden emberi kapcsolatban, amelyben óhatatlanul mindig van mit megbocsátani. Miért nincs béke a világban? Talán túl nagy bennünk a közömbösség Jézus parancsolatával kapcsolatban: „amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást" (Jn 13, 34).

A gyűlölet azonban, mint az emésztő tűz lángra gyújtja fel az emberek lelkét, és egymás ellen hangolja őket. A világ némely részén ez a gyűlölet már mindenki szeme előtt játszódó kegyetlen brutalitásban jelentkezik, másutt a gonoszság és a halál tervei még csak hamu alatt parázslanak. Ennek a helyzetnek a megoldásáról rengeteget lehet és kell is tanácskozni. Különösen fontos azonban emlékeztetni a nemzeteket és népeket az alapvető emberi jogokra, és soha nem szabad szem elől téveszteni a gyűlölet mélységesen irracionális voltát, mivel a XX. században éppen az értelem nevében követtek el olyan bűnöket a diktatúrákban, amelyek minden korábbi vérontást felülmúltak. Ha az ember elveszíti a szeretet dimenzióját és belemerül a romboló gyűlöletbe, akkor elveszíti értelmét is, és elméje olyannyira elhomályosul, hogy minden érték elsötétedik előtte, amely az embert emberré teszi, és nem marad más belőle, csak egy „gép", amely gyilkol.

A keresztény kinyilatkoztatásban nincs helye a gyűlöletnek, az erőszaknak és a bosszúnak. Jézus Krisztus evangéliuma a szeretet és a megbocsátás evangéliuma. A rosszat rosszal nem lehet legyőzni, hanem csak jóval. Krisztus békéje, a Pax Christi, az a béke, amelyet az angyalok hirdettek meg a betlehemi éjszakában, és amelyet az Egyház azóta folyamatosan hirdet a világnak, különösen első és legkiválóbb tagján, a Boldogságos Szűzön keresztül, aki Isten Anyja és az Egyház Anyja. Nem véletlenül január 1-je Szűz Mária Istenanyaságának napja egyúttal a Béke Világnapja is. Az Istengyermek Anyja szükségszerűen a Béke Anyja, hiszen Fia a megígért és olyannyira várt Béke. „Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom, ahogy a világ adja" (Jn 14, 27). Mi keresztények tudjuk, hogy a béke Karácsony ajándéka, mert Isten megszületik a földön. A béke már nem távoli, mert Ő Emmánuel, Velünk az Isten, a Béke Fejedelme.

A világ ünnepel, egyik év a másiknak adja át a helyét. A pogányok „Janus" istent kettős arccal ábrázolták, vagyis egyik hátra néz, a múltba, a másik pedig előre, a jövőbe tekint, innen kapta nevét a január hónap. Ez a pogány ábrázolás egyrészt arra tanít minket, hogy emlékezzünk a múltra, és abból tanuljunk, mert a történelem az élet tanítómestere, másrészt arra, hogy tekintetünket a jövőbe szegezzük, a jövőből felénk közelítő Krisztus arcára. Benne találunk végső békét, olyan békét, amelynek soha nem lesz vége, és amely az élet teljessége. Ő az igazi *shalom*, az ember szívében és a világban egyaránt. ❑

A három napkeleti bölcs hódolata, Rogier van der Weyden (1400?-1464), szárnyas oltár, középső rész, München, Régi Pinakotéka

ÚJÉVRE

Elmúlt az ó-esztendő,
Hála néked Teremtő,
Hajnalán az Újévnek
Gyermekeid dicsérnek.

Bűneinket felejtsd el,
Malasztoddal szerelj fel.
Örök jóság legszentebb,
Adj új szívet és lelket.

Hallgasd meg az imánkat,
Szánd meg Jézus hazánkat,
Hogy az újesztendőben
Szebb jövője s jobb légyen!

Felvidéki kántáló

KOMOLYAN KELL TERVEZNÜNK JÖVŐNKET

A külföldön élő római katolikus magyarok püspökének 15. körlevele a hívekhez - 2002. karácsonyán:

Kedves Magyar Testvéreim!

Ez a körlevél kissé későn fog elérkezni hozzátok, aminek oka van. Októberben ugyanis egy váratlan és sürgős műtétnek kellett alávetni magamat, ami kivont a forgalomból két hónapig. Még jelenleg is lábadozom, de hosszabb tétlenségem alatt volt időm gondolkozni és imádkozni értetek.

Elmélkedéseimnek lényege pedig az volt, hogy komolyan kell terveznünk a jövőnket, vagyis ádventi hangulatban kell élnünk, ami azt jelenti, hogy várjuk az Úr Jézus eljövetelét, az Úrjövetet. Előbb-utóbb mindannyiunknak szembe kell nézni azzal, hogy ez a világ elmúlik és egy jobb világba költözünk, ahol az Úr Jézus vár minket. Szent Pál is ezután sóhajtozott, amikor azt írja, hogy „szeretnék meghalni és Krisztussal lenni" (Fil 1, 23). Az adventi időszak is az Úr Jézussal való találkozás vágyát hangoztatja az Szövetség reménységével, és könyörög, hogy „Jöjj el Jézus! Maranatha!" Mi tudjuk és örülünk annak, hogy az Úr Jézus eljött hozzánk és Betlehemben emberré lett. Itt van közöttünk: „Emmanuel, köztünk az Isten". De még nincsen vége az üdvösségtörténetnek. Még sok rossz van a világban, melytől szeretnénk megszabadulni. Ezért mi továbbra is vágyakozunk az Úr Jézus dicsőséges eljövetele után, ami majd bekövetkezik a világ végén, és kezdetét veszi majd a „béke és szeretet országa", ahol nem lesz többé fájdalom és könny, hanem élvezni tudjuk majd mindazt a szépet, amit itt már elkezdtünk és még sokkal többet fogunk tapasztalni. Ezért mi nem félünk ettől a jövőtől, és az őskeresztényekkel együtt továbbra is hangoztatjuk, hogy „Jöjj el, Uram Jézus!" A karácsonyi örömünnep erre készít elő bennünket, de csak akkor lesz igazán örömünnep, ha szívünk ragaszkodik az Úr Jézushoz már most, és Vele együtt éljük le életünket. Úgy mint Ő, aki nem magának élt, hanem másokért, és odaadta életét, hogy nekünk bőségesebb és gazdagabb életünk legyen.

Várjuk tehát az Úr Jézust, akinek első eljövetelét karácsonykor újból megtapasztaljuk, aki gyakran költözik szívünkbe már most is, de a végső, győzelmes eljövetele még hátra van, és ezért kiáltjuk: „Jöjj el, Uram Jézus!" - Ez a jövőbeni reménység enyhíteni tudja jelenlegi csalódásainkat és szenvedéseinket, és életben tartja azt az örömet, amit senki nem tud elvenni tőlünk.

Kedves mindnyájuknak boldog karácsonyt és áldásos újévet kívánok szeretettel a mi Urunkban.

***Miklósházy Attila**, SJ püspök*

ÁLDÁSOS ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁN OLVASÓINAK AZ ÉLETÜNK

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Jézus testvérei?

Ismét egy ismerőseim körében felmerült kérdésről szeretnék olvasóinknak beszámolni, amely - úgy gondolom - sokakat érdekel. Nagyjából így fogalmazható meg:

Az evangéliumokban többször esik szó Jézus testvéreiről, de az Egyház ezt a világos szentírási utalást nem veszi tudomásul, ami hűtlenség a kinyilatkoztatott szövegekkel szemben. Miért nem lehet elfogadni, hogy miután Mária isteni beavatkozásra, férfi közreműködése nélkül, szűzen foganta és vi1ágra hozta Jézust, József és Mária normális házaséletet élt és ebből a kapcsolatból további gyermekek származtak? Miért kell ragaszkodni ahhoz, hogy Jézus „egyke" lett volna? Az a feltételezés, hogy Jézusnak voltak testvérei, nem áll ellentétben se Jézus isteni eredetével, se Mária különleges szerepével. Egyébként Mária fizikai szüzessége amúgy is megszűnt a szülés következtében, ennélfogva semmi sem indokolta a további tartózkodást a házaséletől. Ami pedig a Mária-tiszteletet illeti, annak alapja amúgy sem szüzessége, hanem kiválasztottsága. További gyermekek vállalása, nemhogy csökkentené az iránta való tiszteletet, hanem még növeli, hiszen az Istenanya egyben családanyák példaképe is.

Kíséreljük meg a választ.

A felvetett kérdés ebben a formában két problémakört érint, amelyek szorosan kapcsolódnak egymáshoz: az egyik Mária szüzességének *tartalmára* vonatkozik, vagyis, hogy Mária szűzi mivolta a második isteni Személy megtestesülésére korlátozódott-e, a másik - igenlő válasz esetén - azt taglalja, hogy az evangéliumokban előforduló „Jézus testvérei" kifejezésből szükségszerűen következik-e, hogy itt Mária további gyermekeiről van szó, ami megerősítené szüzessége leszűkítését az első, isteni beavatkozásra fogant és született gyerekre, Jézusra.

Mindenekelőtt szeretnék emlékeztetni rá, hogy a téma - más megfogalmazásban - már elő-került az ÉLETÜNK hasábjain, 2001. februári számunkban. Akkor „Szeplőtelen Fogantatás és kapcsolt részei" címen rámutattunk arra a fogalomzavarra, amely még vallási kérdésekben tájékozott emberek agyában is kísért, amennyiben összetévesztik Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatását avval, hogy Mária szűzen foganta fiát. Az első azt jelzi, hogy Mária élete első pillanatától mentes volt az eredeti bűn következményeitől, a második, hogy Mária szűzen, isteni beavatkozásra foganta fiát.

Ez utóbbi kapcsán akkor a következőket írtuk: „Az Egyház Mária szüzességét sose vonta kétségbe: a 3. század óta tanította, hogy Mária szűz volt a szülés előtt, alatt és után; ezt a II. Konstantinápolyi egyetemes Zsinat 553-ban az egyház hivatalos tanításaként kihirdette."

Mária szűzi mivoltának érteméről pedig ezt olvashattuk: Mária „Isten rendelkezésére bocsátotta, maradéktalanul, egész lényét, hogy Isten benne, általa lehessen emberré. Vagyis Mária Istenanyaságának nem feltétele, hanem következménye szüzessége: nem azért Istenanya, mert szűz, hanem azért szűz, mert Istenanya (K. Rahner)" - Arra a kérdésre pedig, hogy „miért kell feltételezni, hogy Mária férfi beavatkozása nélkül foganta fiát", a válasz: „... mert a Megtestesülés révén kinyilvánul, hogy általa megszakad az evilági történés. A Megtestesülés Isten kizárólagos és szabad kezdeményezése, irgalmának betörése a világba. Itt nem marad hely emberi beavatkozásra: minden Isten kezében van."

Hozzáfűzhetjük: éppen a Megtestesülésnek ez az egyedülálló, kizárólagos mivolta indokolja azt is, hogy Mária szüzessége nemcsak arra a pillanatra vonatkozott, amikor méhében foganta Fiát, hanem egész lényére, létének minden szakaszában. Ebből következik, hogy maga a szülés is másként folyhatott le, mint más asszonyoknál. „Ha nem is könnyű pontosan megmondani, hogy ez konkrétan mit jelent - írja erről a témáról Karl Rahner - és talán jobb a Szent Szűz szülése sajátos körülményeinek ecsetelését mellőzni, mégis efféle meggondolásokból nyilvánvalóvá válik, hogy Mária anyasága, természetének és bűntől való mentességének megfelelően, más kellett hogy legyen, mint egyébként. És ez elég kell, hogy legyen ahhoz, hogy a szülés alatti szüzességről beszélhessünk". Ami pedig a szülés utáni szüzességet illeti, nehéz elképzelni, hogy József, akiről az Evangélium mint „igaz" emberről beszél, aki tehát az életét Isten törvényeire építette és engedelmesen követte az angyal Máriára, illetve Gyermekére vonatkozó utasításait, képes lett volna - a történtek után - mint férj közeledni Máriához. Már csak ezért is valószínűtlen, hogy Józsefnek és Máriának lettek volna közös gyermekeik.

Ez a feltételezés azonban - úgy tűnik - ellentétben áll az Újszövetség egyes helyeivel, ahol kifejezetten szó van Jézus testvéreiről. Soroljuk fel őket: Jézus „testvérei" és anyja meglátogatják, hogy rábírják, térjen haza (Mt 12, 46-50; Mk 3, 31-34; Lk 8, 19-21); a názáreti zsinagógában fellépő Jézust földijei elutasítják, mert közülük való, mert köztük élnek anyja és „testvérei" Jakab, József, Simon és Júdás és „nővérei" (Mt 13, 55; Mk 6, 3); Jézus Kafarnaumba megy „anyjával, testvéreivel és tanítványaival" (Jn 2, 12); Jézust biztatják „testvérei", menjen Júdeában, de ők sem hisznek benne (Jn 7, 3-10); Jézus mennybemenetele után, tanítványai együtt imádkoznak „Jézus anyjával és testvéreivel" Jeruzsálemben (ApCsel 1, 14); további helyek, ahol az Úr testvéreiről szó van 1 Kor 9, 5, Gal 1, 19 valamint Mt 28, 10 és Jn 20, 17, ahol az apostolokat nevezi a szöveg Jézus testvéreinek.

Mármost, aki némileg ismeri a biblikus szóhasználatot, tudja, hogy a „testvér" szó nemcsak édestestvért jelent, hanem a vérrokonság további fokait is. Ilyen értelemben nevezi testvérének Ábrahám unokaöccsét Lótot (Gen 13, 8; 14, 12-16), Jákob pedig apósát Lábánt (Gen 29, 10-14). Mint láttuk Máté név szerint említi Jézus négy „testvérét" (13, 55), de később, a kereszt alatt álló asszonyok között megnevezi ezek anyját, Máriát, akit - hogy megkülönböztesse Máriától, Jézus anyjától és a magdalai Máriától (Mária Magdolna) - „a másik Mária" névvel jelöl (Mt 27, 56; 28, 61). Róla egyébként kiderül, hogy Kleofás felesége volt (Jn 19, 25) és János szerint Jézus anyjának „nővére". Tekintve, hogy a zsidóknál nem volt szokás ugyanazon házaspártól származó gyerekeknek, vértestvéreknek, azonos nevet adni, fel kell tételeznünk, hogy ez a „másik Mária" Szűz Mária unokatestvére volt. Evvel megint csak beigazolódik a „testvér", „nővér" szó tágabb értelme.

Befejezésül rámutathatnánk arra, hogy a tudományos bibliakutatás eredményei rendszeresen megerősítik az Egyház kétezer éves tanítását. Ezért talán nem is olyan rossz, hogy mindig újra akadnak, akik valamilyen „szenzációs felfedezéssel" rukkolnak elő, amivel „alapjaiban rázkódtatják meg" a kereszténység tanítását. Ilyenkor két eset lehetséges: vagy olyan problémáról van szó, amit már régen tisztázott a szentírástudomány, vagy egy ténylegesen új kérdésről, ami tisztázásra szorul. Az első esetben megeshetik, hogy jóhiszemű emberek is összezavarodnak, míg csak ki nem derül egy-egy ilyen „szenzációs felfedezés" tarthatatlansága; a második pedig arra kényszeríti a tudósokat, hogy vegyék vizsgálat alá az új kérdést, ami a bibliai tudományoknak jelent gazdagodást. Aggodalomra egyik esetben sincs ok.

Jézus „testvérei"-nek kérdése az első kategóriába tartozik. De ha már felvetődik, emlékeztethet bennünket, hogy valamennyien *egy* Atyának vagyunk gyermekei és így Jézus testvérei. Ennek a testvériségnek tudata közelebb vihet Hozzá, de temérdek testvérünkhöz is szerte a nagyvilágban. Ennek a testvériségnek szelleme hozzásegíthetne, hogy szerencsétlen világunk egy kicsit emberibbé, „testvéribbé" váljék. Szükség lenne rá.

Frank Miklós

A RÓZSAFÜZÉR ÉVE

A világosság titkai

Dr. Jakubinyi György, gyulafehérvári érsek legutóbbi körlevelében felkéri egyházmegyéje papjait, hogy a Rosarium Virginis Mariae kezdetű, a rózsafüzérre és a rózsafüzér esztendejére vonatkozó, 2002. október 16-án - a Szentatya megválasztása évfordulóján - kelt apostoli levelet egészében vagy részben ismertessék a hívőkkel. Ne homília helyett olvassák fel, hanem a hirdetésekben ismertessenek egy-egy rövid, érthető szakaszt a rózsafüzér-év folyamán, amely 2002. októbertől 2003. októberig tart, amint ezt már hírül adtuk. Jakubinyi érsek olyan gyakorlati tudnivalókra hívja fel figyelmünket, amelyek mindenütt hasznosak lehetnek:

„A Szentatya érintetlenül hagyja a hagyományos rózsafüzér imádságot. A titkok bemondásánál is ajánlja, hogy ahol megvan, tartsák meg a szokást, az Üdvözlégy Jézusa után mondják be mindig a titkot. Érvényes továbbá a Vatikáni Rádió gyakorlata, ahol a tizedek előtt mondják be egyszer a titkot, és nem ismétlik minden Üdvözlégyben. A tizedek előtt lehet rövid bevezetőt is mondani a titkokról.

A Szentatya felhívja a figyelmünket, hogy a hagyományos három titoksorozat: az örvendetes, a fájdalmas és a dicsőséges tulajdonképpen kihagyja az Úr Jézus életéből a nyilvános működés szakaszát. Ezért jóváhagyja és ajánlja, hogy a világosság titkait is imádkozzuk. Ezek hivatalos szövege (a Magyar Katolikus Püspöki Kar és a határon túli magyar püspökök jóváhagyásával) a következő:

1. aki a Jordán vizében megkeresztelkedett,
2. aki a kánai menyegzőn kinyilvánította isteni erejét,
3. aki meghirdette Isten országát,
4. aki a Tábor hegyén megmutatta isteni dicsőségét,
5. aki az Eukarisztiában nekünk adta önmagát.

Mivel a hagyományos heti beosztásban hétfőn és csütörtökön az örvendetes titkokról elmélkedünk, kedden és pénteken a fájdalmas titkokról, szerdán, szombaton és vasárnap a dicsőséges titkokról - vagyis a dicsőséges olvasóra három nap jut - ezért azt ajánlja a Szentatya, hogy csütörtökön elmélkedjünk a világosság titkairól, szombaton pedig az örvendetes titkokat mondjuk (csütörtök helyett). Az örvendetes titkokban ugyanis többet szerepel a Szűzanya, és a szombat hagyományosan is a Szűzanya tiszteletére szentelt nap. Az ajánlott új beosztás szerint hetente a következő formában imádkozzuk a rózsafüzért: hétfőn és szombaton az örvendetes titkokat mondjuk, kedden és pénteken a fájdalmas titkokat, szerdán és vasárnap a dicsőséges titkokat, míg csütörtökön a világosság titkait. A Szentatya kiemeli azt is, hogy ez a beosztás nem kötelező, csak ajánlott. A rózsafüzért ugyanis alkalmazni lehet a liturgikus időszakhoz is vagy az alkalmi ünnep témájához.

Kövessük hát a Szentatya felhívását és a rózsafüzér évében, imádkozzuk buzgóbban a rózsafüzért.

Továbbra is ápolják, vagy ahol ez nem gyakorlat, vezessék be az általános szokást, hogy a vasár- és ünnepi nagymise előtt a hívek közösen imádkozzák a teljes rózsafüzért. Erősítsék a meglévő rózsafüzér-társulatok csoportjait, és ahol még nincs, próbáljanak alapítani. Lehetőleg a hittanórák keretében a gyermekekkel is ismertessék a rózsafüzér imádkozását. Szerettessék meg velük ezt az imaformát.

Korunk válságos helyzetében a mindennapi gondok és nehézségek megoldásában elengedhetetlenül szükséges a Boldogságos Szűzanya közbenjáró segítsége, amelyet maradéktalanul biztosíthatunk a rózsafüzér gyakori imádkozása által" - írja körlevelében

Jakubinyi György

IMASZÁNDÉKOK

Januárra

1.

A keresztény közösségekért imádkozzunk, hogy történelmük rendkívüli szakaszában egyre nagyobb alkalmazkodó készséggel fogadják az Úr felszólítását: „Legyetek a föld sója és a világ világossága" (Mt 5, 13-14).

Minden közösség életében előfordul, hogy a kezdeti lendület, az újszerűség varázsa és más pozitív élmények elhalványodnak az idők folyamán. A nagy lelkesedéssel indult programok megvalósulnak vagy céljuk felé haladnak. Az észlelhető hiányosságok az igyekezet hatására megszűnnek vagy legalábbis enyhülnek, a nemrég még új - mindennapossá, megszokottá válik.

Nem minden nép ismeri fel történelmének időnként adódó rendkívüli szakaszait. Főleg azért nem, mert politikai, gazdasági vagy más programok terheikkel és terveikkel elhomályosítják az ember szemei előtt a helyzetek valóságát, lényeges súlypontjait, előnyeit vagy hátrányait, jövőbeli eredményeit, esetleg negatív gyümölcseit... A vallási követelmények sok esetben idejét múlttá válnak sok kortárs szemében, amiket ők „a korhoz reformálandónak" vélnek. Arra kevesen gondolnak: a jelenkor adottságait kell(ene) az isteni parancsokhoz „igazítani" és nem fordítva.

Ahhoz, hogy Jézus szavai szerint a só ne váljék ízetlenné, ne menjen tönkre, ne váljék használhatatlanná, alkalmazkodni kell a kor újabb és legújabb kihívásaihoz. Az Egyház elleni körmönfont támadásokra a különböző divatokra, amelyek az embereket gyakran eltérítik az Isten felé vezető úttól - reális és használható választ kell adni.

A só egy ételt ízesít, aztán ismét egyet. Minden kor embereit újból és újból „ízesíteni" kell Isten előtt. Ezt fejezi ki az „újra evangelizálás", az ismételt Istenhez térés egyetlen ember életében is. A napi tettek „íze" a lényeg. Ha komoly igyekezetünk ellenére sem jutunk egy-egy helyzetben előre, még mindig Isten kezébe tehetjük a dolgot, segítségét kérve. Fő, hogy végső erőnkig megtettük a tőlünk telhetőt.

Hasonló vonatkozik a világosságra is, mert a szeretet fénye világít. A lelkekben. Különösen karácsony-újév idején. Világítson az új esztendő napjaiban is!

2.

Kína keresztény közösségeiért imádkozzunk: Isten szavaira tanulékonyan figyelve erősítsék meg összetartozásukat és nagyobb hatékonysággal terjesszék a „Jó Hirt".

A missziós szándékban a Szentatya kiemeli a hívek tanulékony lelkületét Isten és a Szentírás befogadására. Komoly figyelmet sürget Istenre és a tanítás összevetését saját helyzetükkel. Továbbá: közösségeikben egymást támogatva, egymásért imádkozva, egymáshoz szólva (karizmák) erősítsék összetartozásukat, az „együtt-érzést". Ez erőt ad és hatékonnyá teszi meggyőződésüket, amelyből a hit - gyakorta kevés szóval, vagy egészen szavak nélkül (non-verbale kommunikáció), a tettek puszta erejével hirdeti a „Jó Hírt".

Ha Isten jóvoltából kegyelmi erő is párosul az emberi erőfeszítésekhez, ez kegyelmi örömet is jelent egyben. Ily esetben terjesztjük az „Örömhírt".

Fejős Ottó

Könnyű az emberek eleibe adni, mit kell cselekedni: de nehéz meggyőzni az értelmet, hogy hasznos, szükséges ennek így lenni.

Pázmány Péter

ERDŐ PÉTER PÜSPÖK

az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye új érseke

II. János Pál pápa elfogadta Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek lemondását, miután betöltötte 75. életévét. Utódjául az esztergom-budapesti főegyházmegye élére, mint érseket, Erdő Péter székesfehérvári segédpüspököt, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektorát nevezte ki a szentatya 2002. december 7-én. A döntéssel Erdő Péter lett Magyarország 82. hercegprímása. A tisztséget eddig betöltő Paskai László bíboros, a kánonjognak megfelelően nyugdíjba vonult, de ezután is megtartja bíborosi címét, amelyet 1988-ban kapott a szentatyától, röviddel azután, hogy Lékai László halálát követően, ő került az esztergomi érseki székbe.

Az új esztergom-budapesti érsek rövid életrajza:

1952. június 25-én született Budapesten. Filozófiai és teológiai tanulmányait az esztergomi és a budapesti szemináriumban végezte. 1975. június 18-án szentelték pappá. 1977-1980-ig Rómában tanult, ahol teológiából és egyházjogból diplomát szerzett. 1986-tól a Gregoriana Pápai Egyetem megbízott professzora. 1997-ben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Teológiai Karának dékánjává nevezték ki, 1998-tól pedig az egyetem rektora. 1999. november 5-én Pupp-i címzetes püspökké, a székesfehérvári egyházmegye segédpüspökévé nevezték ki. 2000. január 6-án a szentatya püspökké szentelte Rómában.

Erdő Péter ünnepélyes beiktatása január 11-én lesz az esztergomi bazilikában.

MIGRÁCIÓS IRODA BUDAPESTEN

A cigánypasztoráció

A Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsának ajánlására és támogatásával 2001. április hónapban került sor a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia egy fő világi alkalmazottat foglalkoztató migrációs irodájának, megalapítására. Működésének helye a budapesti Országos Lelkipásztori Intézet.

Ezen irodaalapítással lehetővé vált, hogy a többi európai országban már működő irodák sorát kiegészítve Magyarországon is intézményesen valósuljon meg a migrációhoz kapcsolódó munka koordinálása. A migrációs irodákat Egyházunknak az a felismerése hozta létre, hogy a mobilitás világszerte tapasztalható növekedésének megfelelve ki kell terjesztenie szolgálatát mindazokra, akik e mobilitás szereplőivé válnak (menekültek, külföldi munkavállalók, diákok, turisták, zarándoklatok résztvevői).

A Püspöki Konferenciák világszerte intézményesen foglalkoznak e társadalmi rétegek és különösen a cigányság pasztorációjával, kifejezve az iránytuk érzett felelősségüket és szolidaritásukat.

A Magyarországon élő legnagyobb létszámú kisebbség, a cigányság lélekszáma a statisztikák ill. becslések szerint 6-800 ezer főre tehető. Többségükben letelepedettek, csak szórványosan lelhetők fel körükben a vándorló életmód hagyományai. Megszólításuk, evangelizációjuk, szocializációjuk, társadalmi beilleszkedésük segítése komoly kihívást, következetes és állhatatos pasztorációs munkát jelentenek Egyházunk részére.

Ebből a meggondolásból kiindulva dr. *Keresztes Szilárd* püspök, mint a migráció területének püspökkari irányítója úgy rendelkezett, hogy az újonnan létesített iroda első feladata a cigányság körében végzett pasztorációs munka megismerése, összefogása, menedzselése, valamint a tevékenység bel- és külföldi képviseletének ellátása legyen.

A személyi és technikai feltételek megteremtése után került sor a terepen folyó munka, valamint ennek keretében elsősorban az egyházmegyei referensi hálózatban dolgozók megismerésére. Mivel az Egyház jelenléte és szolgálata a cigány népesség körében igen sokszínű, természetszerűleg ezzel egyidőben kiépültek az iroda kapcsolatai a karitatív, szociális és oktatási területeken dolgozó egyházi és világi munkatársakkal is.

Az elvégzett feladatok röviden a következők szerint foglalhatók össze: rendszeres találkozók megszervezése a referensi kör részére; széleskörű kapcsolattartás mindazon egyházi és világi szervezetekkel és személyekkel, akiknek közvetlen, vagy közvetett befolyása lehet a munkánkra; képviseleti valamint adminisztratív teendők ellátása.

A referensi kör jelenleg 20 főből áll, többségében lelkipásztorokból, szerzetesekből, de vannak világi munkatársak is. Az 1999 évi kinevezések óta eltelt időszakban több egyházmegyénél is változás állt be a megbízott lelkipásztorok személyében nyugdíjazás, és áthelyezések miatt. Úgy gondolom, hogy azok, akik ma Magyarországon a cigányság körében teljesítik lelkipásztori hivatásukat, mindannyian érzik és tudják, hogy a sikeres pasztorációhoz alapvetően jó szív kell. Áldozatos tevékenységük nyomán számtalan tapasztalat utal arra, hogy a cigány közösségek valóban „az Egyház szívében" érezhetik magukat.

Az aktuális feladatok közül, elsődleges jelentőségű lenne, hogy mielőbb egy önálló cigánypasztorációs iroda jöhessen létre - a tervek szerint a jövő év végéig -, megnyitva a lehetőséget arra, hogy a meglévő iroda tevékenysége a továbbiakban markánsabban a migráció más fontos kérdéseire irányulhasson.

Másodsorban utalnék a 2003-ban Budapesten megrendezésre kerülő nemzetközi cigánypasztorációs konferenciára, melynek előkészületeiben és lebonyolításában való részvételünk elsődleges jelentőségű. E konferencia előkészítése jegyében *Agostino Marchetto* érsek, a Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsának titkára 2002. december 4-én megbeszélést tartott a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia épületében a cigánypasztoráció hazai megbízottainak részvételével. Az érsek és dr. Keresztes Szilárd püspök megerősítették, hogy az V. Nemzetközi Cigánypasztorációs Konferencia megrendezésére 2003. június 30. és július 7. között kerül sor, a Budapesthez közeli Piliscsabán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem épületében. Hangsúlyozták, hogy a hosszas megfontolás után Magyarországot helyszínként kijelölő döntés egyben elismerés is, mely a cigányság pasztorációjában elért eredményeinknek szól.

A Világtalálkozót a Vándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsa és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia közösen szervezi. Résztvevői a világ minden tájáról érkeznek, így Brazíliából, Indiából, Mexikóból és az Egyesült Államokból is számítunk delegátusokra. A Pápai Tanács és a nemzeti delegációk - országonként öt fő - küldöttei mintegy 150 főt jelentenek majd. A hazai képviseletet a hivatalból meghívottakon kívül főként a cigánypasztorációban tevékenykedők alkotják.

A kongresszus fő témája a cigányság evangelizációja és a közösségi lelkiség lesz, a Novo Millenio Ineunte c. pápai dokumentum központi gondolata szellemében. A négy nagyobb előadást és a kerekasztal beszélgetéseket a tervek szerint számos egyéb rendezvény teszi színesebbé. Többek között sor kerül majd egy budapesti látogatásra, melynek keretében állami vezetőkkel való találkozást is tervezünk. Cigány közösségek látogatása, esztergomi szentmise, máriapócsi zarándoklat egyaránt szerepelnek a programban, melynek hivatalos befejezése a cigányság körében végzett lelkipásztorkodás alapelveit rögzítő záródokumentum elfogadása lesz.

Gyorgyovich Gábor

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

Batthyány-Strattmann László boldoggá avatása

2003. március 23-án, vasárnap, II. János Pál pápa, a római Szent Péter bazilikában, boldoggá avatja Batthyány-Strattmann Lászlót (1870-1931), a szegények orvosát. A boldoggá avatás a magyar és az osztrák egyház közös ünnepe lesz, hiszen a boldoggá avatási eljárást az egyházi szempontból illetékes Szombathelyi és Eisenstadt-i (Kismartoni) Egyházmegye közösen szorgalmazta.

Az eljárás befejezését különösen meggyorsította egy gyors, teljes és tartós gyógyulás, amely még 1989-ben Batthyány-Strattmann László közbenjárására történt Magyarországon. A rendkívüli eseményt tanúvallomások, orvos és teológus szakértők bevonásával az illetékes vatikáni testület megvizsgálta, II. János Pál pápa elé terjesztette, aki aztán elrendelte a csodás gyógyulásra vonatkozó dekrétum közzétételét, amelyet jelenlétében július 5-én hirdettek ki. A boldoggá avatás időpontját november 15-én tették közzé a Vatikánban.

A boldoggá avatásra a MKPK közös magyar zarándoklatot hirdetett, amelyhez Rómában a Nyugat-Európában élő magyar katolikusok is csatlakozni kívánnak. A római ünnepségen részt vesz a teljes magyar püspöki kar és kifejezte reményét, hogy a hívek közül sokan vesznek részt az eseményen. A Nyugat-Európából induló csoportok megszervezésére tisztelettel és szeretettel felkérem a nyugat-európai magyar missziók és egyesületek vezetőit. A szervezést talán megkönnyíti, ha több misszió összefog és közösen szervezi meg a zarándoklatot, a helyi körülményeknek megfelelően. Szép lenne, ha minél többen részt vennénk Batthyány-Strattmann László boldoggá avatási ünnepségén Rómában, ahol a Szentatya a szegények orvosával együtt még más négy személyt is boldoggá avat: egyet Franciaországból, egyet Columbiából és kettőt Spanyolországból. A boldoggá avatás után, hétfőn, esetleg kedden a Szentatya is fogadja a magyar zarándokokat, közös magyar szentmisék is lesznek a Szent Péter bazilikában és a többi főbazilikában. Miklósházy Attila püspök írja legutóbbi körlevelében: „Aki teheti, zarándokoljon el Rómába erre az alkalomra".

Battyhány-Strattmann László az egyik legősibb magyar grófi család sarja. 1870. október 28-án született Dunakilitin. Tizennégyen voltak testvérek. Édesanyját korán elveszítette. Tanulmányait kilencévesen a kalksburgi (Bécs) jezsuita kollégiumban kezdte, 1885 őszétől a kalocsai jezsuitáknál, 1889/90-es tanévtől az ungvári gimnáziumban folytatta, ahol érettségi diplomát szerzett. 1893-tól a bécsi egyetemen tanult, előbb a bölcsészkaron, majd 25 éves fejjel az orvosi karon, ahol 1898-ban és 1899-ben teszi le szigorlatait. 1900. június 9-én avatják doktorrá. Közben 1898. november 10-én feleségül veszi Coreth Mária Terézia grófnőt a bécsi Votivkircheben, akivel eszményi házaséletet élt és aki később 14 gyermekkel ajándékozta meg. Köpcsényben élnek, gyakran utaznak Bécsben fenntartott lakásukba. 1901-ben kastélya mellett, saját költségén kórházat épített, amelyet mindennel ellátott és ahol betegeit ingyen gondozta. Családjával naponta járt szentmisére, áldozott és hetente gyónt. Hivatását teljes odaadással, önfeláldozóan végezte. „Iszonyodom az olyan paptól, aki panaszkodik, mert istentiszteletet kell tartania, a tanítótól, aki sokallja a foglalkozást a diákokkal, az orvostól, akit a betegek fárasztanak, de hát még az olyan asszonytól, aki jajgat, hogy gyerekei lesznek" - mondogatta. Basedowja kiújulása miatt, a sebészetet abba kell hagynia, szemorvossá képzi át magát és lesz Magyarország nagy szemésze, kiváló specialista, a szegények orvosa. 1915. február 2-án - miután nagybátyja, Batthyány-Strattmann Ödön herceg gyermek nélkül halt meg - Batthyány Lászlóra szállt a kettős név és a hercegi cím. Neve aláírásakor legtöbbször elhagyta a herceget, sokszor keresztnevét, de a dr. soha sem maradt el neve elől. Ügyes, lelkiismeretes orvos, aki sohasem kímélte önmagát. Honoráriumot nem fogadott el: adják a szegényeknek. Én megoperáltam, Isten meggyógyította - mondogatta. A Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd intézőbizottsági tagjává választotta. Szontagh főispán: „És bizony mondom, nem hiszem, hogy ebben az országban volt, van vagy lesz kör, ahol az orvosi szolgálat jobban, lelkiismeretesebben és pontosabban lett volna ellátva. Nem méltatlankodott, ha éjnek idején legjobb álmából verték fel, nem húzódozott hóban, fagyban, sárban kocsira ülni, hogy elmenjen egy szülő asszonyhoz, nem fogta be az orrát, ha alacsony, szellőzetlen, a munka verejtékszagától terhes földes szobába kellett lépnie, és úgy vizsgálta meg, úgy ápolta a legutolsó napszámost vagy beteg cigányt, mintha főherceget kezelt volna".

Az első világháború végén Bécsbe, majd Svájcba menekült családjával. Trianon után Köpcsény Burgenlandhoz, Ausztriához került. Számára egy percig sem volt kétséges, hogy neki Magyarországon a helye: 1920 elején átköltözik Körmendre, és 1921-ben köpcsényi kórházát díjtalanul bérbe adta a tartománynak. Körmenden újabb kórházat rendezett be 25 ágygyal, kifejezetten a szembetegeknek. Egyik szomszédja és jó barátja, Lónyay Elemér: „Tizenegy gyermeket nevelt, két kórházat tartott fenn, a birtokát adminisztrálta, és különben imádkozott". Aki házában megfordult, Istenhez közelebb került.

Könyveket is írt: *Nyísd fel a szemeidet és lássz! Kalauz az egész életre*; *In memoriam Patris Weiser SJ. Von seinem dankbaren Schüler; Hűen mindhalálig; Gróf Batthyány Ödön emlékezetére.* Évi *ismertetőket* adott ki kórházi munkájáról és szakfolyóiratokba *írt cikkeket.*

Élete végén hólyagrákban szenvedett, visszaköltözött Köpcsénybe. 1931. január 22-én, Bécsben, nemes lelkét visszaadta Teremtőjének. Halálakor a jelenlévő vallástalan Satting doktor térdre borult ágyánál: „Istenem egy szent hagy el itt bennünket!" - és visszatért Istenhez és feleségéhez, akitől elválni készült. Előbb a bécsi Alser-templomban ravatalozták fel, ahol korábban Beethovent is. Majd Körmendre vitték, ahol a kápolnában felravatalozták és az emberek három napon át, végeláthatatlan sorokban vonultak el koporsója előtt. Innen vitték január 27-én Németújvárra, a családi kriptába temették, ahol Mikes püspök mondotta beszédében: inkább hozzá, mint érte kell imádkozni.

Cserháti Ferenc

Gyermekeknek

TÖBBET ÉR A PUSZINÁL

Átlépve az új esztendő küszöbét tele vagyunk tervekkel, jó feltételekkel. A új esztendőben szeretnénk megváltoztatni rossz szokásainkat. A hanyag gyerek szorgalmas, a verekedős barátságos, a torkos lemondó szeretne lenni.

Milyen sokan állítják, hogy szeretik szüleiket, de rossz viselkedésükkel rácáfolnak erre. Itt van Panni esete. Hazatérve az iskolából anyuka nyakába ugrik, amikor meglátja az ínycsiklandó tálat tele palacsintával. Anyuka, anyuka - lelkendezik, erről álmodtam egész délelőtt az iskolában! - közben két cuppanós puszit ad anyuka orcájára. Halkan odasúgja, nagyon szeretlek. Azt bezzeg elhallgatja, hogy számtanból nem készítette el a házi feladatát, és beszélgetésével zavarta a tanítási órát. Az sem válik becsületére, ami ebéd után történt. Anyuka kérllete, hogy délután segítsen Panni a bevásárlásban, és közösen látogassák meg a nagymamát. Sajnos nem tehetem, mentegetőzött a kislány. Megígértem Katinak, hogy délután átmegyek hozzá, és együtt játszunk.

Azt hiszem, mindnyájan érzitek, hogy Panni szavakban megfogalmazott szeretetének nincs igazi tartalma.

Nem véletlen, hogy Jézus, aki belelát a szívünkbe elvárja tőlünk, hogy szavaink és tetteink összhangba legyenek. Többet ér az édesanyának adott puszinál az engedelmesség, a segítőkészség. Szeretetünk legfontosabb bizonyítéka az őszinteség. Ezért kívánom mindannyitoknak, hogy próbáljatok meg őszinte, tiszta szívvel élni. Szüleiteknek ezzel szerzitek a legnagyobb örömet.

Judit néni

Fiataloknak

NECSAK NÉZZÜNK - LÁTUNK IS !

Minap nagyon furcsa kérdést tett fel valaki: Beszélni vagy látni tanul meg könnyebben az ember? A többnyire gyermekekből álló társaság nagyon hamar megtalálta a választ... Természetesen látni! Hiszen ahhoz, hogy lássunk elég, ha kinyitjuk a szemünket. Ha elég világos van, minden könnyen látható, felismerhető...

De a régi sláger nyomán eszembe jutott: látunk is, amikor nézünk, vagy talán éppen a lényeg fölött siklik el tekintetünk, afölött, amit mindenképpen látnunk, észlelnünk kellene... Egy egyszerű történet. A kiadós, kellemes belvárosi séta után, a család megbeszéli, kinek mi tűnt fel, mi tetszett az elmúlt néhány órában. A beszámoló során kiderült, hogy az apának sejtelme sincs azokról a divatos színekről, amit felesége valamelyik kirakatban megfigyelt... A feleség nem emlékszik a legújabb sportautót hirdető hatalmas plakátra... és a szülők nem figyeltek fel arra, amit a gyermek fedezett fel a játéküzlet polcán... Látni, észrevenni dolgokat, személyeket, eseményeket, attól függ: mi érdekel bennünket... Szemünk nem úgy működik, mint egy fényképezőgép lencséje, ami mindent rögzít, ami a látókörébe kerül, pontosan, a valósághoz hűen... Szemünk-szívünk, ízlésünk, érdeklődésünk szerint „válogat"...

Egy evangéliumi példa. Az irgalmas szamaritánus történetében, az útszélén heverő, összevert vándor mellett többen is elmennek. „Észrevette" őt a pap, a levita, de nem álltak meg, csak egy valaki, akiről senki fel nem tételezte, nem várta: egy szamaritánus, aki látta és felemelte őt...

„A dicsőség Atyja... világosítsa meg lelki szemeteket..." (Ef 1, 17-18). Valamilyen másféle szemre, látásra van szükségünk... Valamire, ami áttöri a szétszórtság, az önzés és a felületesség kemény páncélját. Ami mélyre hatol, és azt látja, ami fontos és lényeges... Akkor a felületes, csak a saját hasznunkat és kényelmünket néző emberből, „szívvel-lélekkel" másokra figyelő, igaz emberré válunk.

Pál atya

JÉZUS-VÁRÁS KÖLNBEN

Lukács József atya meghívására Fekete András győri gr. parókus látogatott el hozzánk, hogy az általa vezetett lelkigyakorlaton segítse ráhangolódni közösségünket az adventi Jézus-várásra. A péntek délutántól vasárnap estig tartó elmélkedések és a szentmisék keretében bőven volt alkalom arra, hogy összeszedjük gondolatainkat: mit jelent számunkra a Megtestesülés? András atya kellemes, baráti és közvetlen hangvétele, amely cirádáktól és fölösleges szóvirágoktól mentes volt, nagyban elősegítette a gyors elmélyülést.

Ennek a rövid tudósításnak nem célja, hogy a sok értékes gondolatot visszaadja, de egy néhány kiragadott mondat mégis idekívánkozik.

Milyen nagyszerű érzés, hogy Jézus, a végtelen Isten „barátaimnak" (Jn 15, 15) tekint bennünket, és ezért személyünk pótolhatatlan, aminek azonban következménye az, hogy egyéni feladatunkból nem bújhatunk ki. A mindenütt jelenlevő Isten (segéd)eszközöket, jeleket bocsát rendelkezésünkre, ezek felhasználása tőlünk függ. Az adventi várakozás, a Keleti Egyház felfogása szerint, böjti időszak, de ennek elsősorban nem a lemondás, hanem az értékszerző cselekedetekkel történő gazdagodás a lényege. Leckét kaptunk az ikonok rejtelmes fényeiről és arany-vörös színű világából is. Ezek speciális perspektívájukkal magukba foglalják a szemlélőt is. Megtudtuk, hogy a Keleti Egyház gazdag hagyománya csak liturgia béli eltérést mutat a miénktől, de tanításában egyezik: „mi egy autópálya két sávjában haladunk, közös célunk felé, az esetleges sávváltoztatás nem jelent problémát".

Az emberi gonoszságnak, a keresztre feszítésnek szimbóluma a sötétség. Az adventi gyertya fénye azonban melegíti az embert és közösségét. A keresztség, a szentmise és az advent gyertyái elégésükkel energiát közölnek, amely elegendő arra, hogy a jelen problémáival (pl. napi gondok, betegség, halál) megbirkózunk. Mitől félünk tehát, ha úgyis a győzedelmes Krisztus mellett vagyunk? Aki vár, annak szíve valaki felé dobog. A mi adventünknek azért kellemes, „fényes" és meleg a hangulata, mert Krisztus vár ránk és magát adja. Amilyen a készülés, olyan az ünnep, ezért nem mindegy mit teszünk, azaz bocsátunk-e ki magunk is fényt, energiát. Az Egyház segít abban, hogy készülődésünk eredményes legyen. A megtestesülés azt jelenti, hogy Isten már e világban jelen van, és mindazokat szereti, akik keresik őt, és akiknek maguknak is szükségük van a szeretetre.

Számunkra, akik jelen voltunk a lelki napokon, átgondoltabb lett az idei adventi idő.

Szathmáry Csaba

VALLÁSOSSÁG, ÉLETKOR, LAKÓHELY

A népszámláláskor a lakosság háromnegyede válaszolt igennel

A tavalyi népszámlálás szerint Magyarországon 5 millió 559 ezren a katolikusokhoz, 1 millió 623 ezren a reformátusokhoz, 304 ezren az evangélikusokhoz, 13 ezren az izraelitákhoz, 112 ezren valamelyik más egyházhoz, felekezethez, vallási szervezethez, közösséghez tartozónak mondták magukat.

A legtöbben (a megkérdezettek 89,2 százaléka) Vas megyében, a legkevesebben (59,3 százalék) Békésben mondták magukat egyházhoz, felekezethez stb. tartozónak.

Az egyházhoz, felekezethez tartozók aránya Budapesten 64,3, a megyei városokban 69,6, a többi városban 73,1, a községekben 83,7 százaléknyi - vagyis minél nagyobb egy település, annál kisebb a hívők aránya.

A nők között 76,8, a férfiak között 72,2 százaléknyi a magukat valamelyik egyházhoz, felekezethez sorolók aránya - ebben része van annak, hogy a nők átlagos élettartama hosszabb a férfiakénál. A családi állapot szerinti összesítés listáján az özvegyek csoportja áll az élen 89,1 százalékkal. Őket követik a házasok 79,3, az elváltak 74,8, és a főképpen a legfiatalabb korosztályt képviselő nőtlenek és hajadonok 65,8 százalékkal.

Népszabadság

HELYET KERES A KERESZTÉNY MÚZEUM

A világörökség részét képező esztergomi Nagyszeminárium hasznosítása érdekében megállapodás született. Az ingatlan tulajdonosa, az Esztergom-budapest főegyházmegye, valamint az Oktatási Minisztérium, illetve Esztergom önkormányzata. A megállapodás szerint a 40 évig magyar, majd szovjet katonaság által használt, ezt követően 10 évig üresen álló - s mindezek következtében igencsak leromlott állagú - papnevelde egyik felét főiskolává alakítják át. A másik felében viszont folyamatosan a bazilika levéltára, a Mindszenty-emlékhely, s a Keresztény Múzeum rendezkedik be. A szerződésben arról is szó esett, hogy a szomszédos kanonoki házakba a város középiskoláinak egy része költözik. A nagyszabású tervből ez ideig vajmi kevés valósult meg. Mindössze az érsekség teljesítette vállalásainak egy részét: elkészült a Mindszenty-emlékhely, amelyet a köztársasági elnök avatott fel, s építészetileg kész a Keresztény Múzeum. A barokktól napjainkig gyűjteményes tárlatának helye. Egyelőre az átépítési munkálatok szünetelnek.

A világszerte számon tartott Keresztény Múzeum kinőtte már jelenlegi helyét, az ún. Prímási palotát, gyűjteményének már a felét sem tudja bemutatni az érdeklődőknek. Az ország legnagyobb egyházi múzeuma, melyet Európában is csak a vatikáni és a müncheni egyházmegye freisingi múzeuma előz meg, 1875-ben nyílott. Alapítója Simor János hercegprímás, bíboros, esztergomi érsek volt. A művészeteket kedvelő főpap korának egyik legjelentősebb magángyűjteményével rendelkezett, amely mintegy 200 festményből állt. Keresztény múzeummá akkor vált, amikor kiegészült Ipolyi Arnold nagyváradi püspök gyűjteményével.

A gyűjtemények elsősorban festményeket, szobrokat, gobelineket, keleti szőnyegeket, iparművészeti tárgyakat, porcelánokat, fajanszokat foglalnak magukba. A korábbi liturgikus ötvöstárgyakat átadták a bazilika kincstárának. A nemzetközileg is számon tartott értékek közül kiemelkedik a múzeum legrégibb kincse, a XII. Századi Kenetet vivő asszony faszobra, továbbá Kolozsvári Tamás 1427-ben festett Szárnyas oltárképe, az 1480-ban készült garamszentbenedeki Úrkoporsó, M. S. Mester 1506-ból származó négy passiókép, az egy ideig Leonardo da Vinci műveként számon tartott Madonnakép, (kiderült, hogy csupán egyik tanítványának munkája), a híres bruges-i mester, Hans Memling Fájdalmas Krisztusa, az osztrák Franz Anton Maulbertsch Utolsó vacsora című képe, hogy csak néhányat említsünk.

A látogatók száma - jegyzi meg Cséfalvay Pál - sajnos csökken. Jelenleg alig éri el az évi 20 ezret, ennek fele külföldi. Cséfalvay Pál kanonok, a múzeum igazgatója 1934-ben született Dunakilitin. A budapesti Hittudományi Akadémia elvégzése után egy ideig - 1956 „kisugárzása" nyomán - nem tevékenykedhetett lelkipásztorként. De 1963-ban már káplán Lábatlanban, majd az esztergomi „Kerek templom", a tokodaltárói templom, s aztán újra Esztergom következett, a bazilika kincstára, ahol tárlatvezető is volt. 1973-ban először igazgatóhelyettese lett a Keresztény Múzeumnak, majd kétévi párizsi stúdium után igazgatója. Ma az esztergom-vizivárosi egyházközség plébánosa is.

Népszabadság

BIBLIA LOVÁRI NYELVEN

Először hazánkban jelenik meg a teljes Biblia cigány nyelvű fordítása. A kétkötetesre tervezett mű első részeként a kiadó az Újszövetséget mutatta be nemrég a sajtó képviselőinek. - Remélem, hogy mindaz a jó, amit a Biblia elindított, hozzájárul a cigányság szellemi és erkölcsi felemelkedéséhez, hiszen ez az egész társadalom célja, jelentette ki a kötet megjelenését támogató tárca képviseletében Pálinkás József oktatási miniszter. Hangsúlyozta: a Biblia az egyetlen könyv, amelyet már teljes egészében lefordítottak több ezer nyelvre, ám a cigányság - többmilliós lélekszáma ellenére - mindmáig, kénytelen volt nélkülözni a Szentírás fordítását. A lovári nyelvű Biblia a közös cigány szókincs felhasználásán túl azokat a nemzetközi kifejezéseket is beilleszti, amelyek már meghonosodtak a roma nyelvben. A kötet kétnyelvű, egyik oldalán lovári, a másikon magyar nyelven olvasható a szöveg.

- A Szentírás cigány nyelvű közreadása hatékony eszköze lehet a nyelv megújulásának, kultúránk gazdagodásának - mondja Farkas Flórián, az Országos Cigány Önkormányzat, a Lungo Drom elnöke. A bibliai szöveg fordítását Vesho-Farkas Zoltán cigány műfordító készítette, és Karsay Ervin, a cigány nyelvek szakértője lektorálta. A szakmai ellenőrzést Tarjányi Béla, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kara újszövetségi tanszékének professzora végezte el.

Tar Zsuzsanna, Magyar Nemzet

Én akkor fogok ünnepelni, ha hazánk minden fia és minden lakosa összefog és megszünik a vállon keresztül való lenézés felülről és az irigység alulról.

Gróf Teleki Pál

Madridi levél

MAGYAR KIRÁLYNÉ

Az andorrai születésű Albert Salvadó katalán író (1951) - „civilben” gépészmérnök -, nevét történelmi regényekkel tette ismertté: Keopsz építőmestere, Attila gyűrűje, Nagy Károly rejtélye. Ezek után I. Hódító Jakab címmel szentelt trilógiát a XIII. század nagy, aragóniai uralkodójának. A ciklus második darabja, La regina húngara, Magyar királyné, főalakja pedig a király mellett Árpád-házi Jolánta, II. Endre és Courtenay Jolánta lánya, a spanyolok számára Violante de Hungría. Róla már szó volt s futólag a regényt is említettem. Most azért térek rá vissza, mert végre elolvastam a könyvet s elmondhatom, milyen képet fest „a magyar királynéról”.

Jakab öt éves korában lép trónra, 11 évesen átveszi a hatalmat, 12-vel nősül, 14-gyel már apa. Házassága Kasztíliai Leonorral azonban rosszul sikerül s Jakab vérrokonságra való hivatkozással eléri érvénytelenítését. Új frigy kötése nem nyugtalanítja, annál sürgősebbnek tartják a rendek és maga a pápa. Nem jó, hogy a fiatal uralkodónak ne legyen hites felesége, de az sem, hogy egyetlen örököse legyen. A választás aztán a magyar király lányára esik, mivel spanyol, francia, portugál vagy olasz jelölt kevésbé volna tanácsos politikai okokból. Nem is ez az első házasság a két uralkodóház között, hiszen aragóniai volt Imre király felesége. (Ezt ugyan a regény nem említi.)

A barcelonai székesegyház oltára előtt látja először menyasszonyát Jakab. Ő akkor 27 éves, Jolánta 19, elég magas kor azokban az időkben királyi jegyes számára. Nemcsak külsejével kelt kedvező benyomást. Tud latinul, hamar megtanul katalánul, ami megkönnyíti az érintkezést alattvalóival, de ha megharagszik, magyarral keveri. Új szokásokat vezet be az udvartartásba, tanácsokkal szolgál az uralkodónak ügyes-bajos dolgokban s igyekszik minél többet az oldalán lenni. Jakab ugyanis sokat van távol, területeket hódít vissza a móroktól, kalózokkal harcol, felkelésekkel néz szembe, dél-francia birtokainak megtartásán fáradozik, keresztes hadjáratot szervez és népes leszármazókról is gondoskodik.

Leonortól született a trónörökös; Jolánta négy fiút és négy lányt ad neki, nem számítva halva születetteket, - de négy más anyától még öt fiú jön világra, közülük három Jolánta életében. Házasságuk 16 évig tart; a királyné 35 éves korában követi a másvilágra legkisebb fiát. Sem arab, sem zsidó orvosok nem tudnak rajtuk segíteni. Jolánta tudatosan készül az útra s közli, hogy Valbona de las Monjas kolostorában akar nyugodni, ahol egyik lánya apáca. (Most szó van kettőjük sírjának a helyreállításáról magyar segítséggel.)

Mindhárom kötet elején a szerző listában sorolja fel a szereplő történelmi személyeket. Így tudjuk meg, hogy a képzelet szülötte Luis de Estemariu templomos lovag, akinek döntő szerepet tulajdonít Jakab nevelésében, no meg Gertrúd, a Jolántát spanyol földre elkísérő dajka. Magyar szempontból kifogásolható, hogy semmi szó nem esik a királykisasszonnyal érkező magyarokról, pedig végrendeletében Jolánta is megemlékezett róluk. (Vajay Szabolcs „Dominae Reginae Milites, Árpádházi Jolánta magyarjai Valencia visszavétele idején” című tanulmányában örökítette meg emlékük.)

A Magyar királyné érzelmes s egyben zivataros történet, melyben meghódítják a Hódító szívét. Jakab hitvese halálakor el is veszti életkedvét, míg eszébe nem jut a templomos lovag tanítása: senki addig el nem hagyhatja a világot, míg feladatát el nem végezte. Ezt akarja tenni ő is abban a tudatban, hogy a királyné fentről őrködik felette.

Rónai Zoltán

A TERROR ÉS A KERESZTÉNYEK

A New York-i Világkereskedelmi Központ és a washingtoni Pentagon ellen elkövetett merényletek ráirányították a nemzetközi érdeklődést egy újfajta, világméretben jelentkező veszélyforrásra: a terrorizmusra. Noha a nemzetek közössége azóta szervezetten igyekszik fellépni ellene, folyamatosan érkeznek hírek újabb merényletekről. Ezeknek célpontja - sok esetben - mohamedán közösségben élő keresztény kisebbségek. Így volt ez a Fülöp-szigeteken tavaly október 16-án, ahol Zamboangában egy pokolgép megölt 6 embert és további 143-at - részben súlyosan - megsebesített. A jelentés megemlítette, hogy az áldozatok egytől-egyig keresztények voltak. Pár héttel korábban a pakisztáni Karacsiban merénylők agyonlőttek hét keresztényt. Az erről szóló beszámoló utalt arra is, hogy a kivégzésre emlékeztető lövöldözést az év során hat, számos halálos áldozatot követelő merénylet előzte meg Pakisztánban. Ezek a jelentések azonban finoman elhallgatják, hogy a rajtaütések végrehajtói szélsőséges mohamedánok, akik nem azért szemelik ki áldozataikat, mert amerikaiak, vagy európaiak, hanem mert keresztények.

A nemzetközi események követői emlékeznek még az etiópiai polgárháborúra, amely több mint 30 éven át pusztított az afrikai országban. Azonban csak kevesen tudják, hogy a több tízezer áldozatot követelő vérengzés a mohamedán eritreaiak és a keresztény etiópok között dúlt. Kelet-Timor kálváriájáról is sokat írtak a lapok, de az olvasó legfeljebb csak a sorok között értesült arról, hogy indonéz militáns mohamedánok tizedelték a keresztény szigetlakókat. De felhozhatnánk Szudán példáját is, ahol az iszlám kormányzat keményen sanyargatja és pusztítja a déli országrészben élő keresztény lakosságot. Az olajban gazdag Nigériában a mohamedánok erőszakkal próbálják az egész országra rákényszeríteni az iszlám törvénykezést, a sariát, amivel végképp megpecsételnék a keresztény lakosság sorsát. A közeli Elefántcsontparton a francia erők beavatkozása tompította a déli országrészben lakó keresztények körében végrehajtott vérengzést, amelyet szintén a szélsőséges mohamedánok követtek el. Kisebb arányban, de az egyiptomi kopt-keresztények is ízelítőt kaptak 2000 januárjában az iszlám kilengésekből. A rákövetkező évben a kenyai templomokat gyújtották fel...

A sort lehetne folytatni. Egyesek persze csak legyintenek, és azzal érvelnek, hogy az iszlám békés és szeretetre tanító vallás. A témáról tavasszal az iráni Iszfahánban nemzetközi értekezletet rendeztek, amelyen különböző vallások képviselői is részt vettek, hogy megcáfolják a Harvard Egyetemen tanító Samuel Huntington állítását, amely szerint a nyugati és az iszlám civilizáció összecsapása elkerülhetetlen. Az egyik felszólaló, Eb Rahim Moosa, dél-afrikai imám - akit időközben előadónak hívtak az amerikai Duke Egyetemre - sürgette, hogy az iszlám tegyen magáévá liberális vonásokat. Moose három Téren szorgalmazott változtatásokat: a nők és férfiak egyenjogúsága terén, a kapitalizmus elfogadása szempontjából és a más vallásúak, illetve nem-hivők iránti türelem terén. Ez a téma egyaránt érinti a keresztényeket és zsidókat, mert az iszlám kezdettől fogva megkülönböztette őket a többi nem-mohamedántól, és még ma is *kuffr*-nak, azaz hitetlennek nevezi őket. Azokban az országokban, ahol iszlám törvénykezés van, a hitetlenség főben járó bűn, és olyan szélsőséges elemek, mint Oszama Bin Laden ezt úgy értelmezik, hogy nem méltók az életre, tehát meg kell ölni őket. Noha a mohamedán társadalmak nem mind gyakorolják betű szerint a sariát, és megtűrnek más vallásokat is, a keresztények iránti fenntartás nélküli türelmet egyik sem gyakorolja. A nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem során a politikai vezetők ismételten hangoztatják, hogy nem az iszlám, hanem a terroristák ellen vették fel a harcot. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy még a liberálisnak vélt mohamedán országok lakossága körében is rokonszenv övezi ezeket a szélsőséges csoportokat, mert a *hitetlenek* ellen lépnek fel. Az egyik afgán harcos, akit a közelmúltban engedtek szabadon több hónapos kihallgatás után a guantanamoi amerikai támaszponton, a Washington Post munkatársának elmondta, hogy őrzői jól bántak vele, dehát egyikőjük sem volt mohamedán és ezért nem szeretem őket. Tagadhatatlan, hogy a vallások történelem során nem mindig tanúsítottak példamutató türelmet a másként gondolkodókkal szemben. De az is tagadhatatlan, hogy a mohamedán országokban jelenleg tapasztalható erőszak nemcsak a Nyugat politikai és gazdasági fölénye ellen irányul, hanem a keresztény hagyományok ellen is. Ezek az országok csak akkor illeszkednek be teljes mértékben a demokratikus világrendbe, ha a közfelfogásban a keresztények és zsidók nem számítanak többé kuffr-nak, életre méltatlan hitetlennek.

Makvári György

ÚJ MAGYAR PLÉBÁNOS NÜRNBERGBEN

2002 október 27. örömteljes nap volt a nürnbergi Magyar Katolikus Misszió életében. Alois Albrecht generálvikárius, ezen a napon, a nürnbergi Sankt Elisabeth plébániatemplomban ünnepélyes szentmise keretében mutatta be Bereczki Béla atyát, a misszió új vezetőjét.

A szép számú hívek körében bemutatott szentmise elején, Barabás Miklós, a bambergi érsekség, az eichstätti és regensburgi egyházmegyék területén élő magyar katolikus hívek nevében, német nyelven köszöntötte az új lelkészt, az összegyűlt papságot és híveket. Kiemelte a lelkészi ellátás jelentőségét és fontosságát, köszönetet mondott a bambergi főegyházmegyének és a jelenlévő Alois Albrecht általános helynöknek, az eddig kapott és az ezután is nyújtandó, magyar közösséget támogató segítségért.

A koncelebrált szentmisén részt vett még dr. Cserháti Ferenc püspöki delegátus, németországi magyar főlelkész, Robert Mayr, a Sankt Elisabeth templom plébánosa, Becze Titusz Antoniusz hittantanár a Kastl-i Magyar Gimnáziumból, Hercegfalvi József, a Magyar Köztársaság konzulja és neje Münchenből, valamint Günther Späth, a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja Nürnbergből. Német részről Robert Mayr plébános köszöntötte Bereczki Béla atyát, az egybegyűlt papokat és híveket. A szentmise végén Cserháti Ferenc mondott beszédet német és magyar nyelven, köszöntötte a nürnbergi misszió új vezetőjét, a híveket Szent Erzsébet életpéldájának követésére buzdította, akit mind a magyarok, mind a németek büszkén vallanak sajátjuknak. Aztán a Sankt Elisabeth plébánia nagytermében folytatódott az ünnepség, amelynek keretében Cserháti atya ünnepi beszédben emlékezett meg az 1956-os magyar forradalom és szabadságharcról és emlékeztetett 1956 örökségére. Bereczki atya Tollas Tibor és Arnoczy Lajos egy-egy versét szavalta el. Ezután a müncheni magyar népi táncos és énekes házaspár - Durku István és Csilla - magyar népi táncokat és népdalokat adott elő, nagy sikerrel. Végezetül Günther Späth tiszteletbeli konzul mondott német nyelvű köszöntöt. Az ünnepség hivatalos része a székely és a magyar himnusz eléneklésével ért véget.

Aztán a bőségesen terített asztalok mellett még sokáig beszélgettek a nürnbergi, a bambergi, az eichstätti, a regensburgi és az ingolstadti magyar hívek. A kezdet jól sikerült. Reméljük, hogy a Jó Isten segítségével a folytatás is gyümölcsöző és szeretetteljes lesz.

Barabás Levente, Fürth

Londoni levél

ENGEDÉLY KELL A TEMPLOMI KONCETHEZ

Az állam mindig talál újabb módszereket arra, hogy miként lehet még több pénzt kisajtolni az emberekből. Legújabban azt eszelte ki valamelyik angol minisztériumi nagyokos, hogy ha a templomokat, amelyek rendszerint igen jó akusztikájú épületek, a plébánia hangversenyek rendezésére vagy befogadására használja, ehhez épp olyan hatósági engedélyt kell kiváltani, mint amilyet a koncerttermektől vagy a zenés szórakozóhelyektől megkövetelnek. A zenés misékre vagy a templom vallási tevékenységével összefüggő zenélésre ez nem vonatkozik, de ha nem istentiszteletről vagy zenés áhítatról van szó, hanem hangversenyt ad egy szólista vagy egy együttes, akkor ezentúl ki kell váltani az engedélyt, ami - a jobb megértés kedvéért amerikai dollárban kifejezve - kb. 500 dollár, és évente kb. 250 dollárnyi összegért megújítandó.

A szigetországban igen élénk a zenei élet, az angolok nagyon szeretik a komolyzenét is, és a templomi hangversenyek gyakoriak. Hol másutt játsszon például egy orgonista? Falun néha amúgy sincs más megfelelő helység koncertekre. Régi hagyomány, hogy egy-egy angol falucska cserkészcsapata a templomban rendezi meg évi, jótékonysági zenés előadását. De olyan nagyszabású rendezvényeknek is sok évtizedes a tradíciója, mint az Európa-szerte ismert Három Katedrális Fesztiválja, melynek során az egyházi kórusirodalom legszebb alkotásai csendülnek fel. Ezentúl mindez pénzébe kerül a templomnak.

Néhány hete Londonban hangverseny volt az itt felállítandó, köztéri Bartók-szobor javára. Szépszámú és adakozó-kedvű közönség előtt orgonált a félig magyar származású Malcolm Rudland és hegedült Pauk György, a brit Királyi Zeneakadémia professzora. A helyszín az angol főváros St. John's Wood nevű kerületének a régi, hangulatos plébániatemploma volt. A plébános nem adta át ingyen a templomot és az orgonát, de emberséges díjat számított, tekintettel a nemes célra. Ezentúl hasonló esetekben a koncertterem működtetési költségeire gondolva jobban megnyomja a ceruzáját.

Nem tudható, mi készti a brit hatóságokat e szívtelen lépésre, hiszen a templomok bizonyítottan biztonságos épületek. Nem is erről van szó. Az illetékes hivatal szóvivője azt hangsúlyozza, hogy a templom a vallásos tevékenységén kívüli rendezvényeire nem kaphat kivételezést, ha egyszer a hangversenytermektől működtetési díjat szednek be. Ez nem lenne fair.

London anglikán püspöke volt az első, aki felemelte a szavát a bürokratikus intézkedés ellen. Hogy kiemelje annak fonákságát, felsőházi beszéde során feltette a kérdést, hogy a vonatkozó szabályzat melyik cikkelyébe sorolják be a koncertező templomokat? „A sétahajók vagy talán az éjszakai mulatók mellé?”

Karácsony táján nem csak zsoltáréneklésre gyűltek a hívek a templomokba, hanem száz meg száz szép egyházzenei hangverseny volt Anglia-szerte. Kérdés, az egyház kebelén kívülinek számít-e például Verdi Requie-je, ha nem gyászmisén, hanem templomban rendezett hangversenyen adják elő?

Sárközi Mátyás

Köszönet mindazoknak, akik
színvonalas munkájukkal,
anyagi támogatásukkal
segítik az ÉLETÜNK
folyamatos megjelenését.

HONTALAN SAJÁT HAZÁJÁBAN

A család ősei jó kétszáz évvel ezelőtt kerültek az egyik Ugocsa megyei faluba, mint sváb telepesek. A népes család tagjai utójára 1944-ben ülhették körül a családi asztalt, mert a határok szétdobálták őket. A háború borzalmait valamennyien életben vészelték át. A visszaállított trianoni határok három ország területére szakították szét a családot.

A legidősebb testvér - Mária Cirilla - betegápoló irgalmas nővérként a beregszászi kórházban teljesített szolgálatot, Kárpátalján. A határok lezárása következtében szovjet megszállás alá került. Szolgálati helyét, mint szerzetes, nem hagyhatta el. Közben feloszlatták a szerzetesrendeket.

Tizenöt év múlva, hogy útlevelet kaphasson, fel kellett vennie a szovjet állampolgárságot, így meglátogathatta öreg szüleit román területen, akik otthonukban éltek. Mire elérte a nyugdíj korhatárt, a szülők elhaltak. Teljesen egyedül maradt a nagy idegenben.

Öreg napjai biztosítására úgy döntött, hogy pap öccséhez áttelepül magyar földre. Öccse Magyarországon rekedt! Teltek az évek, 1987-ben, 75 éves korában a jó M. Cirilla nővér azzal a feltétellel kapta meg az áttelepülési útlevelet Magyarországra, hogy lemond a szovjet állampolgárságról. Vállalta. Az egyházi szeretetszolgálat lehetővé tette, hogy a hejcei szociális otthonba vonuljon az apácák közé. Nyugdíját a magyar törvények szerint számfejtették. Nyugdíjának 80%-át leadva az otthon javára, bevonult a nővérek közé.

Az élet azonban nem állt meg. 1990-ben a kommunista rendszer összeomlása után a szétszóratásban nyomorgó szerzetesek lassan visszaköltözhettek zárdáikba. M. Cirilla nővér nyolcvan évesen hazavágyott a szatmári anyaházba, ahonnan valamikor elindult. Igen ám, de Romániában lassabban jár az élet. A szatmári nővérek új otthona csak 1997-ben épült fel és M. Cirilla nővérnek csak egy lejárt szovjet kitelepülő útlevele volt. Határátlépőt kellett szereznie, hogy hazatérhessen szülőföldjére, de ez lehetetlen! A budapesti ukrán nagykövetség a szovjet konzulátushoz utasította jogorvoslásért, ahol szóba sem álltak ügyével. A magyar rendőrség arra hivatkozott, hogy Magyarországon csak ideiglenesen tartózkodik, nem adhat neki egyszeri határátlépőt, hogy Romániába távozzon. A budapesti Román Nagykövetség tisztviselője a bukaresti külügyminisztériumhoz utasította. Meghatározott taxa lerovása után, három hónap múlva nyilatkozik a bukaresti minisztérium, kaphat-e Mária Cirilla, 87 éves nyugdíjas szerzetes ápolónővér hazatérési határátlépőt. Testvére hiába hivatkozott arra, hogy nővére olyan gyenge egészségi állapotban van, hogy talán meg sem éri a három hónapot. Annyira gyenge, hogy személygépkocsiba is csak nehezen tudják beültetni. Hiába mutatta fel az 1912. január 25-én kelt születési anyakönyvi kivonatát. Nincs kegyelem! Személyes megjelenés nélkül a követségen még csak el sem kezdik az ügyet!

A jó nővér így hontalanul, hivatalos „papírok" nélkül és megtűrten él saját hazájában, Magyarországon. Szülőföldjén maradt, de az országhatárok, az államok (magyar, cseh, orosz, ukrán) jöttek-mentek feje fölött, míg a jó nővér teljesen hazátlanná lett - otthon! Ez Trianon átka - mondjuk. Vajon hányan szenvedtek még így? Jártak hozzá hasonlóan ilyen szorító cipőben és ördögi körben!? Vagy talán az Európai Unió bővülése hoz majd megoldát? De hát a hontlan nővér már 90 is elmúlt!

Cs. I.

A rosszul begombolt mellényt, - újra kell gombolni.

Deák Ferenc

KI TÖRŐDIK A KAZAHSZTÁNI MAGYAROKKAL?

Interjú Lesskó Lászlóval

A Kazahsztáni Magyarok Kulturális Szövetségének elnöke, Lesskó László, több mint 30 éve él a közép-ázsiai országban. Arról kérdeztük, hogy sorstársaival az utóbbi 80 év során több hullámban Kazahsztánba hurcolt magyarok leszármazottaival együtt hogyan emlékeztek meg az 1956-os október-i magyar forradalomról.

- A kazahsztáni magyarok majd 90 éves szürke történetében most mutatkoznak nagy ritkán ünnepek. A tavalyi pápalátogatással kezdődött, és a napokban szentmise keretében megemlékeztünk a magyar forradalom 56-os áldozatairól, illetve a deportált száműzött résztvevőiről. Október 25-én délután 6 órai kezdettel az Alma-Ata-i Szentháromság templomban került sor a nevezetes szentmisére. Megrendítő volt, mert a plébános olyan szívhez, lélekhez szólt a prédikációjában, hogy szinte senkinek nem maradt a szeme szárazon. Közösen imádkoztunk magyarok és nem magyarok. Mi magyarok kisebbségben vagyunk a templomban is és közösen imádkoztunk az áldozatok lelki nyugalmáért, és azokért a deportáltakért, akik ide Kazahsztánba kerültek. Adja a Jóisten, mielőbb visszatérhessenek magyar hazánkba. Mivel pénteki nap volt a szentmise, tehát munkanap volt délután, a dolgozó emberek nem igen tudtak részt venni, de azért összegyűltünk olyan 30-40-en, és köztük felismertük a lengyel és amerikai nagykövetség dolgozóit. Sajnos a magyar nagykövetségről egyetlen egy sem tartotta fontosnak, hogy részt vegyen, pedig legalább 20-25 főnyi az ott dolgozók és családtagjaik száma. Mindannyian magyar állampolgárok, Magyarország, magyar hazánk pénzéből vannak itt Alma-Ata-ban, Kazahsztánban. A szentmisét *Klaudiusz Mihalszki* lengyel ferences atya celebrálta és talán azért is sikerült neki ilyen szívhez szólóan beszélni az 56-os eseményekről, mert egyrészt ő ott élte meg a közelben, emellett a vérében csörgedezik magyar vér is, egyik nagymamája, ugyanis, egri származású magyar. Így hát részben, mint magyar is szólott az elhunytakról, mindazokról, akiket a lánctalpas tankok tapostak el, hogy elnémítsák a szabadságért és hazánk függetlenségéért küzdőket.

Hogyan él 56 emléke a kazahsztáni magyarok között?

- Nagyon gyér a kazahsztáni magyarok között az 56-os emlék, azért mert itt, a kommunisták által besulykolt ellenforradalmi puccsnak nevezték. Szemtanúja voltam annak idején, mikor Beregszászban a házunk ablaka előtt egy hétig vonultak a lánctalpas „békegalambok" Magyarországra. Mindezt láttam, emlékszem a rádióadásokra, Mindszenty bíboros felszólalására. Hát ezekről én itt az összejöveteleinken most már szabadon tudok beszélni, de a szovjet érában itt erről nem lehetett nyíltan megmondani, hogy a magyar nép merte elsőként felemelni a hangját a diktatúra ellen, a szovjet nagyhatalom ellen. Az utóbbi évben kaptunk két könyvet, egyiket Pongrácz Gergelytől Magyarországról és Lipták Béla professzortól Amerikából. Ők, mint résztvevők leírták az 56-os forradalom történetét. Most ebből a két könyvből tudunk hiteles adatokat meríteni.

Milyen gyakran vehetnek részt magyar nyelvű szentmisén?

- Ilyen szerencsében nekünk nincs részünk, mivel nincs Kazahsztánban egyetlen magyar nyelven beszélő pap sem, tehát a szentmisék orosz nyelven folynak. Viszont szokásba vette a plébánosunk, hogy az egyetemes könyörgést mindenki a saját anyanyelvén szólaltassa meg. A koreaiak koreai nyelven, a kazahok kazahul, a lengyelek lengyelül és együtt kérjük, hogy a Jóisten hallgasson meg minket kéréseinkben. A mi kérésünk többnyire az, hogy otthon szeretnénk magyar misét hallgatni, magyar hazánkban magyarul imádkozni.

Emlékeztetjük hallgatóinkat, hogy a Vatikáni Rádió magyar műsora a Szentatya 2001. szeptemberében Kazahsztánban tett látogatása alkalmából vette fel a kapcsolatot Lesskó Lászlóval, mint az ottani magyarok képviselőjével, és többször is megszólalt a vatikáni rádió mikrofonjai előtt. Nagy kitüntetésnek érezték, hogy a pápa a zasztanai szentmise során magyarul köszöntötte őket, amiről az otthoni média is tájékoztatott, és több cikk is megjelent a kazahsztáni magyarokról. A közel-múltban, a Duna TV mutatott be egy róluk szóló dokumentumfilmet. Most szeretném kérdezni, hogy a Szentatya látogatása óta eltelt időszakban történt-e valamilyen konkrét lépés az Önök helyzetét illetően. Kaptak-e valamiféle hivatalos ígéretet arra, hogy majd foglalkoznak Önökkel. Részesültek-e legalább valamiféle erkölcsi elismerésben az ország vezetői, politikusai részéről, vagy pusztán csak a magánemberek érdeklődését keltette fel az Önök sorsa?

- Hát bizony a tavalyi pápalátogatás fényes pont volt a mi életünkben is, és azt az áldást, amit kaptunk tőle, méghozzá magyar nyelven is, magyarul imádkoztunk, és ez alkalommal kéréssel fordultunk a Szentatyához, hogy segítsen a kazahsztáni magyaroknak hazatérni magyar hazánkba. Kérésünket levélben is eljuttattuk hozzá. Nem tudom, hogy a Szentatya említette-e ezt a kérést Mádl Ferenc köztársasági elnöknek vatikáni látogatása során? Semmi lényeges változás, vagy előrelépés ebben a kérdésben nem történt a mai napig. Illetve annyi mégis történt, hogy a Duna TV rendezője és egy kéttagú filmcsoport érkezett hozzánk Alma-Ata-ba, és egy rövid dokumentumfilmet készítettek az életünkről. Ellátogattunk itt Alma-Ata-ba, megszólaltak a legidősebb korosztály képviselői, és az ifjúság is. Mindannyian kifejtették, hogy a németek többsége repatriált, az izraeliták is otthon vannak, a lengyelek is elkezdték a hazatelepülést, csak a magyar kormányon múlik, hogy volt szovjet területről, többek között Kazahsztánból, ne kerülhessen haza senki. Pedig ez lenne az emberi vágyunk, hogy testvéreinkkel ünnepelhessünk, dolgozhassunk otthon, ott ahol az őseink vannak, nem itt Kazahsztánban Dzsingisz Khán kurdánjai tövében.

A nyáron ellátogatott Alma Ata-ba Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere, neki is egy levélben megfogalmaztuk a kérésünket, hogy segítsen a hazatérésünket megoldani, és Budapest díszpolgárai közül törölje Sztálin elvtársat, aki nem illik ma oda. Arra is kértük, hogy öt kazahsztáni magyar családot segítsen hazatérni. Megkaptuk a választ rá, diplomáciai nyelven megmagyarázta, hogy forduljunk ebben a kérdésben a Határon Túli Magyarok Hivatalához. Csak hogy a Hivatal öt éve nem akar foglalkozni azzal, hogy Kazahsztánból haza akar valaki is telepedni. A kazahsztáni magyarok a szegény rokon kategóriába tartoznak. Viszont a kazahsztáni magyarok között van egy kis kommunista frakció is, egyre hangoztatja, hogy ők bizony nem akarnak haza menni, ők itt találták meg második hazájukat, és itt akarnak élni. Ez nagyon tetszik a Határon Túli Magyarok Hivatalának. A hozzám hasonló itteni szegény honfitársaink, akik a szovjet idő alatt is elnyomást szenvedtek, az nem érdekli őket.

Lesskó úr, köszönöm szépen a részletes beszámolót.

Vertse Márta, Vatikáni Rádió

NEGYVEN ÉVES A MÜNCHENI MAGYAR INTÉZET

December elején a müncheni egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Központjában ünnepség keretében emlékeztek meg a Magyar Intézet megalapításának 40. évfordulójáról. Az alkalomra megjelent a bajor tartományi kormány tudomány- és oktatásügyi minisztere, Hans Zehetmair is. Az ünnepség keretében nyújtották át az Intézet jelenlegi elnökének, *Horst Glassl* professzornak a Pro Cultura Hungarica kitüntetést. Horst Glassl több, mint 20 éve munkatársa a Magyar Intézetnek, amely vezetése alatt

Balról jobbra: Zehetmair Hans bajor álláminiszter, Glassl Horst professzor, Gyarmathy György müncheni magyar főkonzul, Kocsi László államtitkár a Pro Cultura Hungarica kitűntetés átadásakor.

kapcsolódott be aktívan a müncheni egyetem Kelet- és Közép-Európa történetével foglalkozó kutatómunkájába. Eredetileg *Ádám György* néhai magyar főlelkész segítségével és az akkori münchen-freisingi érsek, Julius Döpfner pártolásával *Bogyay Tamás* történész professzor vezetése alatt létesült a Müncheni Magyar Intézet, hogy a hungarológia tudományát hozzáférhetővé tegye a német főiskolák számára, egyben pedig magas színvonalú kultúrközpontként szolgálja a bajor fővárosban és a térségben élő magyarságot. Az Intézet idővel bővült és kinőve az eredeti épületet, többször is költözködött. Bogyay Tamás után *Georg Stadtmüller* professzor vette át a vezetést és tőle a most kitüntetett Horst Glassl. Ahogy csökkent az állami és tartományi támogatás, úgy fordult az Intézet egyre jobban a müncheni egyetem felé és kapcsolódott be a kelet- és középeurópai tanszék munkájába. A rendszerváltás után Budapesten is felfedezték a müncheni központ jelentőségét és 1993 óta hivatalos kapcsolatot létesítettek a magyar kultúra németországi terjesztésére. A berlini éppen újjászülető Collegium Hungaricum és a stuttgarti Magyar Intézet mellett Münchenben működik szakavatott központ, amely rendszeres kiadványokkal, így az 1964 óta megjelenő *Studia Hungarica*-val és az öt évvel később utjára bocsátott *Ungarn-Jahrbuch*-hal évről-évre Magyarországra irányítja mindazok figyelmét, akik érdeklődnek a Kárpát-medence történelme és kultúrája iránt. Mint ahogy ünnepi előadásában az Intézet igazgatója, *Lengyel K. Zsolt* a jáki templom díszítését példaként idézve elmondta, a magyarság a honfoglalás óta szerves kapcsolatban állt az európai, de kiváltképpen a német kultúrával és a Müncheni Magyar Intézet gyakorlatilag ebbe a vonulatba illeszkedik be.

Makvári György

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk" müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HÍREK - ESEMÉNYEK

Erdődy Gábor az új vatikáni nagykövet

Miután Tar Pál betöltötte hetvenedik életévét, a köztisztviselői törvény alapján lemondott szentszéki nagyköveti posztjáról. Az új kormány Erdődy Gábort javasolta utódának. A parlamenti meghallgatáson százszázalékos támogatottságot kapott, így Mádl Ferenc köztársasági elnök kinevezte vatikáni nagykövetnek.

Erdődy Gábor 1951 júliusában született. Katolikus családban nőtt fel. 1974-ben nősült meg, felesége Csorba Csilla, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgató-helyettese. Két gyermekük van.

Erdődy Gábor 1975-ben szerzett diplomát az ELTE történelem-német szakán. Rendkívül nagy hatást gyakorolt rá professzora, Szabad György, akit atyai jó barátjaként tisztelhet, és aki szakmai, erkölcsi, emberi példaképe. 1976-ban doktorátust szerzett, 1988-ban kandidált, 1999-ben pedig habilitált az ELTE-n, ahol 1975 óta kisebb megszakításokkal oktatóként dolgozott. Szakterülete a XIX. századi magyar és nyugat-európai polgári átalakulás, nemzeti fejlődés.

Az egyetemes történeti tanulmányok, illetve oktatómunka részeként az egyház szerepe, politika- és eszmetörténeti hatása témájával foglalkozó szakszemináriumokat látogatott, illetve tanárként szakszemináriumokat, doktori kurzusokat tartott.

1988 első felében a Leuveni Katolikus Egyetem és a Magyar Kollégium ösztöndíjasa volt. Hazatérése után az éppen alakuló Igen című katolikus ifjúsági folyóirat, valamint a Magyar Napló szerkesztőségének alapító tagja lett.

Az első szabad választások után Antall József miniszterelnök Németországba küldte, ahol 1990 és 1992 között mint első beosztott diplomata, majd 1996-ig mint nagykövet dolgozott. Itt ismerkedett meg és kötött barátságot Kada Lajos érsekkel, aki akkor bonni nuncius volt.

1996-os hazatérése után ismét az ELTE-n tanított, illetve miniszteri biztosként készítette elő a millenniumi rendezvényeket. 2000 óta Széchenyi-ösztöndíjas, 2002-ben pedig kinevezték az Andrássy Gyula nevét viselő Budapesti Német Nyelvű Egyetem professzorává. 1996-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével, 1997-ben pedig a csillaggal ékesített német Nagy Szolgálati Kereszttel tüntették ki.

Bókay László, *Új Ember*

Joseph Ratzinger a bíboros-kollégium dékánja

II. János Pál pápa a bíboros-kollégium dékánjává nevezte ki Joseph Ratzinger bíborost. A jelenleg 75 éves Ratzinger korábban München-Freising érseke volt és immár 21 éve áll a Hittani Kongregáció élén. Közismert róla, hogy a Szentatya bizalmasa. Új feladatköréhez tartozik a pápaválasztás megszervezése, így őreá hárul az egyházfő elhunyta esetén a pápa halálának bejelentése, a bíborosok összehívása és az új egyházfő törvényes megválasztásának ellenőrzése. Ratzinger bíboros a most nyugalomba vonult Bernardin Gantin benini bíboros helyére lép.

O'Connor bíboros sajnálkozik

A Nagy-Britannia-i katolikusok vezetője, Murphy O'Connor bíboros sajnálatát fejezte ki, hogy nem lépett fel kellő eréllyel a pedofília-vádak kivizsgálása során. Utalt arra, hogy a jövőben mindent elkövet a múlt hibáinak elkerülésére. A vádak alapján a rendőrség vizsgálatot folytatott, de nem bukkant egyértelmű bizonyítékokra.

A francia protestánsok sérelme

A Franciaországban élő protestánsok a kormányfőhöz fordultak az állam és az egyház elválasztásáról, még 1905-ben kötött megállapodás módosítása érdekében, mert úgy vélik, hogy ez előnyben részesíti a katolikusokat. Nyílt levelükben a protestánsok közvetítő kinevezését sürgetik, aki továbbítja a vallási alapon álló panaszokat a kormány, illetve a hatóságok felé.

(vin)

Nagyváradi püspöki palota: tiltakozó akció

Csendes tiltakozó akciót kezdtek Nagyváradon a katolikus egyház hívei az egykori püspöki palota visszaadásának halogatása miatt. A hívek minden vasárnap délben a palota előtti parkban csendes imádkozással tiltakoznak

Az egyház vezetői azt követően szánták el magukat erre a lépésre, hogy a román legfelsőbb bíróság jövő év május 14-re napolta el az ítélethirdetést a fél évszázaddal ezelőtt államosított püspöki palota ügyében. A hívek december elsején gyűltek össze első alkalommal a Barokk Palotának nevezett épület előtti parkban.

Bebizonyosodott, hogy Romániában nincs igazság, nincs törvény. Már csak Isten segítségében bízhatunk - mondta Fodor József, a nagyváradi katolikus püspökség vikáriusa.

(mtv)

Vidám történetek

SZÁJRÓL SZÁJRA

A szegény tatár

Úgy tartják, hogy talán ez a derűs - vagy talán keserű? - „történet" a legrégibb írásban is fennmaradt magyar anekdota. A tatárjárás idejére esik, és jóval később megihlette Kisfaludy Károlyt (1778-1830) a következő költemény megírására.

A BÁNKÓDÓ FÉRJ

Szatmárban egy kis csárda van,
Trézsi asszony lakott ottan.
Éjfél haján, bogárszemű,
Kerek tagú, őz termetű;
De jaj, mi szép, oly csintalan,
Rózsás ajkin pör untalan,
Most kezde csak honn kis vitát
Csöröl, pöröl ver amit lát,
Férjén a sor, ki zugban ül,
Midőn íly szó harsog kívül,
„Jön a tatár!"
Rémül, sír fut, bujkál a nép;
De szép Trézsi hetykén kilép:
Ő férfitől hamar nem fél,
Kivált az ügy ha nyelvre kél.
Még harctól lángzók arcai,
Lejtnek hókeble halmai,
Midőn jön egy zömök tatár,
Szívén zsákmány, szemén tűzár.
A szép Trézsi kényére hat,
Nem kér soká, felé ugrat.
Derékban őt átöleli,
Magához lóra emeli,
Eltér s örömlobbanatában
Rá-rápislog nyargaltában.
Búsul a férj szép asszonyán,
Utána néz - mint vész után;
S a mint eltűn, köny könyet hajt,
Sajnálná őt és felsóhajt:
„Szegény tatár!"

Ezt a keser-édes anekdotát, Kisfaludy Károly verses formájában, talán kétszer is el kell olvasni régies nyelvezete miatt. Még az eredeti írásformát is igyekeztem megtartani. Kérem ízlelgessék szívesen!

Közreadta

Ramsay Győző

KETTŐS MAGYAR TALÁLKOZÓ MÜNSTERBEN

Vesztfália történelmi fővárosáról Münsterről azt állítják, hogy itt mindig esik az eső, vagy zúgnak a harangok. És ha mind a kettő együtt van, akkor vasárnap van.

A város november 16-án sem tagadta meg önmagát: sűrű köddel és esővel fogadta dr. Cserháti Ferenc püspöki delegátust, aki mint németországi magyar főlelkész háromnapos hivatalos látogatásra érkezett a münsteri egyházmegyébe.

A program vasárnap Bielefelden koncelebrációs szentmisével kezdődött, a hívek nagyszámú részvételével. A főlelkész tartalmas szentbeszéde és a Lörinczy házaspár kitűnő zenei közreműködése fokozta a szentmise szépségét és meghittségét. Mise után a hívek szokásos találkozóján, kávé és házi sütemények mellett, családias hangulatban lehetőség kínálkozott a személyes beszélgetésekre is.

Hétfőn került sor a püspökség külföldi lelkipásztori hivatalának és dolgozóinak meglátogatására. A látogatás különös jelentőséget kapott, mert ez volt a főlelkész első látogatása missziónkon. A délutáni regionális magyar lelkészi találkozóra Lukács József kölni magyar plébános is eljött Münsterbe, ahol közösen átbeszéltük a kölni és münsteri missziókat érintő problémákat.

Másnap délelőtt a 800 éves püspöki város megtekintése volt a program: felkerestük a vesztfáliai békekötés díszterm ét, a Dómot, ennek nevezetességeit: a bátor, hitvalló püspök, Clemens August von Gallen bíboros sírját, a híres csillagászati órát és a többi érdekességeket.

Délután került sor a münsteri egyházmegye idegennyelvű lelkipásztorainak őszi találkozójára, amelyet dr. Josef Voß segédpüspök, a német püspöki konferencia migrációs bizottságának elnöke vezetett. A konvéniát ez évi házigazdája, e sorok írója köszöntötte a vendégeket, a püspököt és az egybegyűlt kollégákat.

A találkozó előadója Cserháti Ferenc volt, aki beszámolt a németországi és európai magyar katolikus missziók helyzetéről és a magyar egyházak helyzetéről a Kárpát-medencében. A legfontosabb téma mégis csak a mindnyájunk jövőjét érintő gazdasági, vallási és lelki kérdések átgondolása volt. Értékelnünk kell, hogy lehetőségünk van magyar szentmisékre és a magyar lelkiség ápolására. Ezt híveinkben is tudatosítani kell. Főlelkészünk kihangsúlyozta, hogy Magyarországnak az európai közösséghez való csatlakozása után a magyar missziók jelentőssége fokozódhat, bár jelentős elvándorlás alig várható, hiszen már ma is sok fiatal munkakereső és tanuló érkezik hazulról és az elszakított területekről.

A münsteri konveniát vendéglátói a magyarok voltak az olasz misszió helységeiben. Természetesen nem hiányzott a magyar gulyás, és még sok más finomság is került az asztalra. A finom falatokról a münsteri magyar misszió titkárnője, Beliczey Ignátz Anna és férje György gondoskodott. A magyar dekoráció Schrader Teréz érdeme volt. A főlelkészi látogatás bátorításul szolgált a híveknek és a konveniát résztvevőinek is örömet jelentett: megismerkedhettek a magyar egyház helyzetével Magyarországon és a Kárpát-medencében, nem utolsó sorban a külföldi magyar missziók munkájával egész Nyugat-Európában.

Bagossy István

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

SVÁJC, Zürich

A keresztség szentségében Isten gyermekei lettek:
Szabó Timea, Szabó Kornél és Vitos Klaudia Mária leánya, 2002. január 12-én; **Varga Dominik Alexander**, Varga Martin és Tamás Judith fiát. 2002. június 22-én.

Az örök hazába költöztek:
Bartos Mária, Zürich; **Erkel Lajos** Zürich; **Horváth Magda**, Winterthur; **Palotai István**, Thun; **Gujás Rozália**, Zürich; **Atanaszov Miklós**, Zürich; **Tóth Márgit**, Zürich; **Kvassay György**, Zürich; **Gallasz-Kiss Katalin**, Zürich; **Schulcze Mária,** Zürich; **Szelecsényi Katalin**, Zürich. Nyugodjanak békében.

*

Szentiványi Deák Vince 2002. november 11-én 77 éves korában megtért Teremtőjéhez. Hamvait szülőföldjén, Erdélyben helyezik örök nyugalomra. Gyászolják: felesége, családja és a müncheni cserkészek.

♣♣♣

ALKALMI VERS ÚJÉVRE

Az új évet (ócska tárgy!)
Kell megénekelnem,
Hálálkodva, ahogy illik,
Poharat emelnem.
Mi van mit kívánni még
Ily áldott időben -
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Senkinek a nyakára
Ne vigyenek kontót;
Valaki csak rateszen,
Nyerje meg a lottót;
Annyi pénzünk legyen, hogy!
Még pedig pengőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Tücski-hajcski baromnak
Sokasodjon lába;
Boci járjon mezőre,
Gyermek iskolába;
Gyarapodjék a magyar
Számra, mint erőben.
Adjon Isten, ami nincs,
Ez új esztendőben.

Író pedig írónak
Szemét ki ne ássa, -
Ne is legyen az idén
Napfogyatkozása
Jó erkölcs-, eszme -, hírnév -,
S előfizetőben.
Adjon Isten, ami nincs
Ez új esztendőben.

Mire üssek még pohárt?
Asszonyi hűségre?
Barátság -, polgár - erény -,
Vagy mi más egyébre?
Hiszen ezek közöttünk
Vannak kelendőben.
Tudj Isten, mi minden nincs,
Ez új esztendőben!
1853

Arany János, (1817-1882)

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos
MÜNCHENI MAGYAR BÁL
Az eddigi nagysikerű keretek között
szombaton,
2003. február 15-én, 20.00 órai kezdettel
a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk.
Jegy elővétel a Bayerischer Hof bálpénztáránál.
A bálrendezőség

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után.

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Veres Árpád, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Tellefon: 0043-1-317 36 56**

Burgenland/Alsóörött: Pfarramt Unterwart, Ft. Horváth János, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10 órakor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Ft. Paskó Csaba lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz, **Tel.: 0043/732/342-586**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Ft. Urban Imre, Mission Catholique Hongroise, Rue de´l Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/ **Telefon/fax: 0032/2/64 85 336**,

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon,
Telefon: 0033/4/78 50 16 36

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Báthory Lajos. Telefon: (0821)22 92 838.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Telefon: (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen, Neukirchen-Vluyn, Érdeklődni: Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Schneidermühler Str. 12i, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim**-i és **Osnabrück**-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: lukacs@web.de Telefon: (0221) 23 80 60. Fax: 0221/232120 http://www.Ungarnzentrum.de

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21.
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim. Érdeklődni: Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** ukm_muenchen.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Kirchenplatz 1, D-94032 Passau, Telefon: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail:** ung.kath.mission.stuttgart@t-online.de http://home.t-online.de/home/ung.kath.mission. stuttgart

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Miséző helyek: Róma, Milano, Firenze, Bologna, Padova, Torino, Genova, Palermo, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**
Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern, **Telefon: 0041/31/381 61 42/031/61-381 54 45**

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**
Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**
Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/425 42 06**

Református istentisztelet Münchenben:
Reisinger Str. 11
minden hó 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor.

HIRDETÉSEK

Budapesten, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

BALATON, Badacsony környékén panorámás és kálimedencei telkek és házak eladók. Továbbá Magyarország minden környékén is vannak ingatlanaink. MvS Immobilien, 0049 – (0)3303-40 9898, 0049 – (0) 177 37 818 00, illetve immobilien@van-suntum.de, www.van-suntum.de

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévízvagy Budapestre. München, Telefon fax: (D) +89/69 99 85 17, 089/67 05 618 ill. 0172/84 25 288. (H) 0036-1-341 59 55.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budapesten a Rákóczi úton II. emeleti, lift van, 5 szobás 118 m², (2 fürdőszoba, 3 WC), lakás teljesen renoválva azonnal beköltözhetően eladó. Lakás és iroda célra is megfelel. Érdeklődni: 0049-89-3136621

Csinos, fiatalos, vidám özvegy nő megismerkedne nemdohányzó, sportos, kedves őszinte, intelligens úrral 64 évig Köln és környékén. Jelige: „Tartós kapcsolat".

HAZALÁTOGAT MAGYARORSZÁGRA?
A napsütéses Dél-Alföldön szeretettel várjuk a szegedi, családias Marika Panziónkban, és az Ópuszta szeri Nemzeti Történeti Emlékpark közelében található, történelmi hangulatú **„Krónikás" Park** Fogadóban, összkomfortos szobákkal, házias ételekel és széleskörű programválasztékkal.
Telefon/fax: 0036-62/443-861és 00-36-62/269-311; http://www.tiszanet.hu/kronikaspark

SOPRONBAN az alsó Lőverekben, gyönyörű és csendes környezetben, háromszintes 240 m²-es családi ház felújítva eladó. Irányár: 175.000,00 Euró. Tetőtér beépíthető. Érdeklődni Tel.: 0036-96/41 37 14.

Hévízen nyugodt környezetben apartmanok, lakások egész évben kiadók. Ár: 21, 50 euró két személynek. Tel: 0036-83/34 10 63.

Hazatelepülő, leinformálható magyar hölgy, budapesti ingatlan gondnokságát vállalja. Tel: 0036-1/26 52 212.

Budapest, belvárosi sétáló utca teljes emeleti nagypolgári lakás (200 m²) bérbeadó v. Eladó. Tel.: 0033-04/72 17 81 24.

Budapesten a VII. ker., Városligeti fasor közelében két szobás, fürdőszobás öröklakás olcsón eladó. Tel.: 0049-2371/27 790.

Olcsón eladó 1996-ban épült ház a dingolfingi BMW gyárhoz közel (92-es autópálya) 6 szoba, 2 fürdő, konyha, fűtött pince, erkély, garázs, kert (magyar szomszédok). Tel.: 0049-89/69 26 147.

Dél-Magyarországon, idősek gondozó házában apartmanok csodálatos környezetben eladók. Info.: Immo Weber, Tel.: 0345/52 34 879.

Magyarszármazású német állampolgár, nyugdíjas orvosnő, elvállalná privát, Münchenben élő idős betegek nappali ellátását, a beteg saját otthonában, rövid vagy hosszú időtartamra. Német anyanyelvű betegét is. Nem takarítónőnek vagy szakácsnőnek. Jelentkezést névvel, címmel, telefonszámmal „segítség" jeligére.

MEGJELENT, Lányi Irén új könyve: *A vörös éden fiai*, regény, ára: 10 Euró. Megrendelhető a szerző címén, Dr. Irene Horváth-Lányi, Elektra Str. 9, 81925 München, Átutalás: Commerzbank München, Konto-Nr. 3636545, BLZ: 700 400 41. Kapható még, *Igézet* c. regénye, ára: 5 Euró.

57 éves (167/68) nem dohányzó, józan életű magányos férfi szeretne megismerkedni egy hozzáillő hölggyel. Jelige: „Víg Özvegy".

Párizsban élő gyűjtő szeretne magyar festményeket és zsolnai porcelán tárgyakat vásárolni, készpénzfizetéssel. Kérem, hívjon a 0033-660/55 75 03-as számon, vagy a kalmaklary@noos.fr E-mail címen.

Tétény, Magyar Specialitás Münchenben, O. Bayer-M. Gonda. Hazai borok pálinkák nagy választékban. Disznótoros, házikolbász, füstölt szalonna, disznósajt, tepertő, gesztenyepüré. Vecsési savanyúságok, házi tészták bő választékban. Kérésre csomagot is küldünk. Parti Service 15 személytől. Kreitmayrstr. 26., 80335-München. Tel.: D-089/12 96 393. v. D-0172-82 66 492.

ÚJ ÉV

Január elsején,
Az ó évnek vége.
És az új évnek,
Nézünk az elébe.

Hogy mit hoz az új év,
Azt nem tudni előre.
Ki bízik Jézusban,
Annak lesz előnye.

Jézus az ég és föld,
Egyetlen királya.
Hogy csodákat hozzon,
Annak nincsen akadálya.

Jézus az élet és halál,
Korlátlan Ura.
Majd Ő ítél a mennyre,
Nélküle nem jutol el oda.

Higgyél Jézusban,
A Szentírást betartsad.
Hogy boldogabb újesztendőt,
Nyerjél el magadnak.
2002

Fábián Tibor

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként, kb. 40 betű	3,60 **Euró**
„Jelige" - postaköltség	3,60
Üzleti-, nyereséges hirdetés soronként	5,50
nagybetűs (kétsoros) sor	11,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

Hazai- erdélyi és felvidéki honfitársainknak kedvezményes árat számítunk, soronként: 800,- Ft

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELELI!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

BEATRIX PANZIÓ * HOTEL**
Budapest, 1021 Széher út 3.
Tel./Fax: 0036-1-3943-730
www.beatrixhotel.hu
Szeretettel várjuk, családias panziónkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal, kedvezőbb áron! Programszervezés. Zárt autóparkoló!

HELIOS PANZIÓ BUDAPEST
Budai, zöldövezeti, csendes panzió, melytől a belváros 1 buszjárattal 15 perc alatt megközelíthető, zárt parkolóval, komfortos szobákkal várja vendégeit.
H-1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
Tel/fax: 36-1-246-46-58 ill.246-26-45
e-mail: roomheli@axelero.hu
www.heliospanzio.hu

Budapesten lakáseladást-lakásvételt, lakásbérbeadást, számlákat és ügyintézést vállalok. Horváth Gábor, Tel.: 0036-30/97 18 147, e-mail: gabor. horvath@realtyagent. com

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás
minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító
német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Férfi (47/185/110) megismerkedne hajadonnal, vagy özveggyel házasság céljából. Jelige: „GYERMEKET AKAROK"

Köszönjük,
ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

*

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

*

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*

Abonnement für ein Jahr: 15,— Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—

*

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
Előfizetési ár egy évre 15,-Euró
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

*

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

*

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.